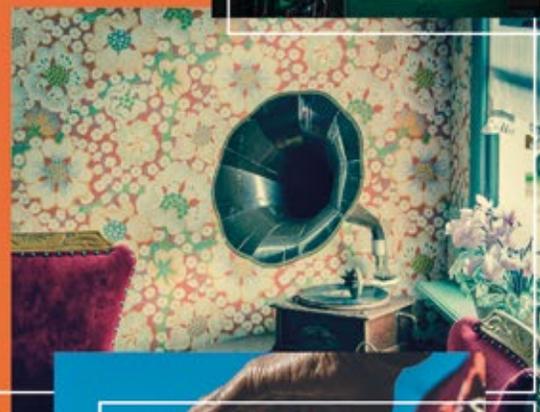

ZAPRAF GODIŠNJE IZVJEŠĆE

2021

2021

Udruga za zaštitu, prikupljanje i
raspodjelu naknada fonogramskih
prava — ZAPRAF

Ulica kneza Borne 5, 10 000 Zagreb

Tel: +385 1 3668 194

Fax: +385 1 3668 072

www.zapraf.hr

E-mail adresa: zapraf@zapraf.hr

Šifra djelatnosti: djelatnosti ostalih
članskih organizacija, d.n. (9499)

Registarski broj: 00000541

Matični broj: 1150006

OIB: 43794390104

IBAN: HR9823600001101365900

Predsjednik: Želimir Babogredac

Direktorica: Maja Vidmar Klarić

1.) SKUPŠTINA

Opću Skupštinu ZAPRAF-a čine 24 člana, dok se Skupština predstavnika sastoji od 11 članova.

2.) UPRAVNI ODBOR

Upravni odbor ZAPRAF-a sastoji se od 7 članova.

Predsjednik Upravnog odbora:

Želimir Babogredac, Croatia Records

Dopredsjednik Upravnog odbora:

Branko Komljenović, Menart

Popis članova UO:

- CROATIA RECORDS
- MENART
- DANCING BEAR
- AQUARIUS RECORDS
- DALLAS RECORDS
- HIT RECORDS
- SCARDONA GLAZBENA PRODUKCIJA

3.) DIREKTORICA

Maja Vidmar Klarić

4.) NADZORNI ODBOR

Članovi Nadzornog odbora ZAPRAF-a su Mirjana Matić, Zrinko Tutić i Šima Jovanovac.

SADRŽAJ

6	UVODNA RIJEČ – ŽELIMIR BABOGREDAC	
8	UVODNA RIJEČ – MAJA VIDMAR KLARIĆ	
10	AKTIVNOSTI ZAPRAF-a U 2021. GODINI	
11	NAJISTAKNUTIJE	
11	POTPISIVANJE SPORAZUMA S HRT-om	
12	NOVO RUHO ZAPRAF BAZE	
13	IZMIJENJEN PRAVILNIK ZA RAD U ZAPRAF DIGITALNOJ BAZI	
13	IZVJEŠĆE NADZORNOG ODBORA	
14	NOVI ZAKON O AUTORSKOM PRAVU I SRODNIM PRAVIMA (NN 111/21)	
15	USVOJENA DIREKTIVA O AUTORSKOM PRAVU	
16	OSNOVANA RADNA SKUPINA ZA IZRADU PRIJEDLOGA NACRTA NOVOG ZAKONA O AUTORSKOM PRAVU I SRODNIM PRAVIMA	
17	ODRŽANO JAVNO SAVJETOVANJE O ZAKONU O AUTORSKOM I SRODNIM PRAVIMA	
18	SABORSKA RASPRAVA O PRIJEDLOGU NOVOG ZAPSP-a	
19	RASPOLAGANJE PRAVIMA PREMA STAROM ZAPSP-u	
20	U HRVATSKOM SABORU ODRŽANA TEMATSKA SJEDNICA ODBORA ZA INFORMIRANJE, INFORMATIZACIJU I MEDIJE	
21	MINISTRICA OBULJEN KORŽINEK STVORILA EUROPSKI PRESEDAN	
22	VLADA RH USVOJILA KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA	
23	USTAVNA STRUČNJAKINJA MARKOVIĆ: KONAČAN PRIJEDLOG NOVOG ZAKONA O AUTORSKOM PRAVU I SRODNIM PRAVIMA JE PROTUUSTAVAN I PROTIVAN PRAVU EU	
24	HRVATSKI SABOR RASPRAVIO O KONAČNOM PRIJEDLOGU ZAKONA O AUTORSKOM PRAVU I SRODNIM PRAVIMA	
26	HRVATSKI SABOR IZGLASAO ZAKON O AUTORSKOM PRAVU I SRODNIM PRAVIMA	
27	EUROPSKE ORGANIZACIJE POMNO PRATILE POSTUPAK DONOŠENJA ZAKONA U HRVATSKOJ	
30	INTERVJU LODOVICA BENVENUTIJA O IMPLEMENTACIJI DSM DIREKTIVE U HRVATSKI ZAKON	
31	GLAZBENE ORGANIZACIJE I STREAMING SERVISI UPUTILI DOPIS PREMIJERU ANDREJU PLENKOVIĆU I MINISTARSTVU KULTURE VEZANO UZ NOVI ZAKON	
	MEĐUNARODNE ORGANIZACIJE GLAZBENIH IZDAVAČA POSLALE DOPIS ZASTUPNICIMA U HRVATSKOM SABORU	32
	AKTIVNOSTI ZAPRAF-a I HRVATSKE DISKOGRFSKE UDRUGE U POSTUPKU IMPLEMENTACIJE DSM DIREKTIVE U NOVI ZAKON O AUTORSKOM I SRODNIM PRAVIMA	32
	SPORNE ODREDBE U NOVOM ZAKONU KOJE SE ODOSE NA PROIZVOĐAČE FONOGRAMA	33
	NEUSKLAĐENOST ODREDBI NOVOG ZAKONA O AUTORSKOM PRAVU I SRODNIM PRAVIMA S USTAVOM RH I <i>ACQUIS COMMUNAUTAIRE</i>	34
	HDU I ZAPRAF PREDALI USTAVNOM SUDU PRIJEDLOG ZA OCJENU USTAVNOSTI NOVOG ZAKONA O AUTORSKOM PRAVU I SRODNIM PRAVIMA	35
	VREMENSKI PREGLED POSTUPKA DONOŠENJA ZAKONA	37
	FINANCIJSKO IZVJEŠĆE ZA 2020. GODINU	38
	PRIKUPLJENE NAKNADE	38
	RASPODJELA NAKNADA ZA REPARTICIJSKU GODINU 2020.	43
	RASPODJELA UKRATKO	46
	REVIZORSKO IZVJEŠĆE	48
	OSTALE AKTIVNOSTI	50
	ODRŽAN JOŠ JEDAN TOP.HR MUSIC AWARDS	50
	NOVI PROJEKT HDU-a: DISKOGRFSKA SPAJALICA	53
	PROGLAŠENI NAJPRODAVANIJU VINILI ZA 2020. GODINU	61
	NOVI PROJEKT: GUNDULIĆEVA – ULICA GLAZBE	63
	OBILJEŽEN JOŠ JEDAN NACIONALNI DAN ALBUMA	64
	IZDANA NOVA KNJIGA „73 PRIČE O ALBUMIMA – ŽENE U GLAZBI, STIHU I INTERPRETACIJI“	66
	OSNOVANA NAGRADA NOVA PLOČA	68
	HRVATSKA DISKOGRFSKA UDRUGA BOGATIJA ZA 16 NOVIH ČLANOVA	69
	DODIJELJENA POSEBNA MULTI-PLATINUM AWARD PRIZNANJA	71
	URED ZAPRAF-a	72

**UVODNA RIJEČ
PREDSJEDNIKA
ZAPRAF-a**

Želimir Babogredac

Prošla, 2021. godina pokazala je svu kreativnost glazbene industrije, te me posebno veseli što poslovni procesi niti u jednom trenutku nisu stali, bez obzira na i dalje prisutnu pandemiju Covida. To pokazuje i broj prijava novih snimaka i izdanja u ZAPRAF bazi, ukupno 1008 singlova te 336 albuma, a dodatan zamah glazbenoj industriji svakako daju i pozitivni financijski rezultati ostvareni u 2021. godini.

Kao posebno važan događaj koji je obilježio prošlu godinu ZAPRAF-a, istaknuo bih potpisivanje Ugovora i nastavak suradnje između ZAPRAF-a i Hrvatske radiotelevizije (HRT) koja je odličan pokazatelj kako nacionalni javni servis i glazbena industrija trebaju i mogu raditi na sve boljoj isporuci i dostupnosti glazbenog sadržaja.

Novim Sporazumom, ZAPRAF je omogućio HRT-u preuzimanje videospotova iz ZAPRAF digitalne baze, a pored navedenog HRT-u će dodatno biti na raspolaganju i svi novi videospotovi koji će biti uneseni od strane proizvođača fonograma. Osim što HRT, pored snimaka, sada može na vrlo jednostavan način koristiti i videospotove za potrebe svojih emisija, isto tako i svim našim nositeljima prava (proizvođačima fonograma) omogućen je unos vlastitih snimaka i videospotova u ZAPRAF digitalnu bazu kako bi isti bili dostupni na preuzimanje i korištenje ne samo HRT-u, nego i ostalim radijskim i televizijskim postajama.

Pored aktivnosti ZAPRAF-a smatram bitnim za istaknuti i kako je Hrvatska diskografska udruga od prošle godine bogatija za 16 novih članova za koje vjerujem da će svojim znanjem, raznolikošću i dosadašnjim radom u glazbenoj industriji značajno pridonijeti radu Udruge.

U konačnici, prošle godine završen je i višegodišnji zakonodavni postupak kojim je na snagu stupio novi Zakon o autorskom pravu i srodnim pravima stavljajući brojne izazove pred dionike glazbene industrije i ostavljajući otvorena brojna pitanja njegove primjene u praksi.

Pred nama je nova poslovna godina u kojoj želimo svoje dosadašnje uspjehe, na zadovoljstvo svih naših nositelja prava, podići na još višu razinu i pridružiti novima. Uz kvalitetnu i aktivnu zaštitu njihovih prava, nastojat ćemo kroz nove suradnje i praćenje svjetskih glazbenih trendova potpomoći rastu i napretku cjelokupne glazbene industrije, uz visoku razinu transparentnosti i profesionalnog pristupa kako je to bila i dosadašnja praksa.

Vjerujem da će pojačane aktivnosti i rezultati ZAPRAF-a biti i dalje prepoznati kako u domaćem, tako i u međunarodnom okruženju.

UVODNA RIJEČ DIREKTORICE ZAPRAF-a

Maja Vidmar Klarić

U 2021. godini svi smo se morali i dalje prilagođavati novoj stvarnosti uzrokovanoj pandemijom. Kao ZAPRAF, nastavili smo napredovati uzimajući u obzir zacrtane ciljeve i realizirane projekte.

Najvažniji od njih svakako je potpisivanje novog Ugovora s Hrvatskom radiotelevizijom, kojoj smo pored samih snimaka, sada omogućili i preuzimanje videospotova iz ZAPRAF digitalne baze podataka i glazbenog sadržaja. Nadalje, donijeli smo novi Pravilnik za rad u bazi te smo paralelno s tim radili i na ažuriranju postojeće baze podataka, a sve kako bi ista bila što jednostavnija za korištenje našim članovima, radijskim i televizijskim postajama te kako bismo pratili svjetske trendove u tom segmentu.

Pozitivnim ističem rast prikupljenih naknada od iskorištavanja prava proizvođača fonograma u 2021. godini jer će se isto odraziti na veći iznos naknada koji će biti raspodjelen našim proizvođačima fonograma čije su se snimke i koristile.

Ono što nas je pratilo unazad nekoliko godina, pa tako i u 2021. bio je postupak donošenja novog Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima, a koji je okončan u listopadu prošle godine.

Novi Zakon osigurava bolji položaj nositeljima prava u odnosu na velike internetske platforme poput Googlea, YouTubea ili Facebooka, što se ponajviše očituje u pravednijoj raspodjeli prihoda koje te platforme ostvaruju od korištenja autorskim pravom zaštićenih djela. Ono što smatram pravno upitnim i problematičnim, a što se već i pokazuje u praksi je nekoliko odredaba Zakona koje su donesene isključivo za dionike glazbene industrije, a koje idu u smjeru zadiranja u privatne odnose između izvođača i proizvođača fonograma (diskografa), oduzimanja već stečenih prava te narušenja prava izbora i ugovorne slobode.

ZAPRAF i Hrvatska diskografska udruga su tijekom cijelog postupka donošenja Zakona bile aktivne u informiranju svojih članova, medija i mjerodavnih institucija, a svoje aktivnosti nastavile su provoditi i po donošenju novog propisa, s ciljem neutraliziranja štetnih odredbi Zakona, održavanjem edukacija za proizvođače fonograma, održavanjem sastanaka s kolegama iz europskih organizacija i sl.

Uz navedeno, mišljenja da Zakon sadrži nedostatke koje su u suprotnosti s Ustavom Republike Hrvatske i s *acquis communautaire* već početkom 2022. godine podnijeli smo Ustavnom sudu Republike Hrvatske prijedlog za ocjenu suglasnosti pojedinih odredbi novog Zakona s Ustavom.

U svakom slučaju, već sada je evidentno da će novi Zakon o autorskom pravu i srodnim pravima i dalje izazivati brojne polemike i rasprave, što u stručnoj javnosti, što kod dionika glazbene industrije koji taj isti Zakon moraju primjenjivati u praksi.

Pored gore navedenih aktivnosti, na stranicama koje slijede naći ćete i ostale brojne podatke koji će Vam približiti rad Udruge u proteklom periodu.

Mi se veselimo novoj godini i novim izazovima!

AKTIVNOSTI ZAPRAF-a U 2021. GODINI

NAJISTAKNUTIJE

POTPISIVANJE SPORAZUMA S HRT-OM

Između ZAPRAF-a (Udruga za zaštitu, prikupljanje i raspodjelu naknada fonogramskih prava) i HRT-a (Hrvatska radiotelevizija) potpisan je novi sporazum kao nastavak uspješne dugogodišnje suradnje.

Novim sporazumom, ZAPRAF je omogućio HRT-u preuzimanje glazbenih videospotova iz ZAPRAF digitalne baze podataka, koji se trenutno nalaze u arhivi. Dodatno, HRT-u će biti na raspolaganju za korištenje i svi novi videospotovi koji će biti uneseni od strane proizvođača fonograma (diskografa), a koje će HRT u bilo kojem trenutku moći preuzimati na jednostavan način unutar ZAPRAF digitalne baze.

HRT se obvezao takva izdanja obraditi i prilagoditi sustavima televizijskog emitiranja, a hrvatsku glazbu emitirat će i promovirati u skladu sa Zakonom o HRT-u i ugovornim obvezama. Ciljevi ove suradnje uključuju povezivanje, usklađivanje i suradnju pri nabavi i osiguravanju dostupnosti arhive hrvatske glazbe odnosno glazbenih videospotova i recentnih glazbenih izdanja za sve programe i potrebe HRT-a te promoviranje glazbe u korist svih dionika glazbene industrije.

Podsjetimo, ZAPRAF i HRT su u 2017. godini već potpisali Sporazum o suradnji na području promicanja glazbene industrije, a koji se u praksi pokazao vrlo korisnim, kako za nositelje prava, tako i za HRT.

Ovaj nastavak suradnje odličan je pokazatelj kako nacionalni javni servis i glazbena industrija trebaju i mogu raditi na sve boljoj isporuci i dostupnosti glazbenog sadržaja od kojih će korist imati i industrija, odnosno kreatori sadržaja s jedne strane, te šira javnost s druge.

Izvor: Unsplash

NOVO RUHO ZAPRAF BAZE

U srpnju je napravljena još jedna velika nadogradnja ZAPRAF baze u svrhu dodatne pomoći u radu, pregledavanju fonograma, te je dodatno prilagođena kako bi bila što jednostavnija za korištenje.

Novu ZAPRAF bazu tvore potpuno nove verzije programskog jezika i baze podataka. Posebnost nove baze je u povezanosti svih procesa, stoga više nije potrebno raditi nekoliko odvojenih radnji. Korisnička interakcija je bitno poboljšana jer u novoj verziji ZAPRAF baze većinu radnji može inicirati sam korisnik.

Važno je naglasiti da nova verzija baze donosi standarde koji su usuglašeni sa

svjetskim digitalnim glazbenim servisima. Drugim riječima, baza je u potpunosti usklađena sa DDEX standardom, svjetskim standardom o podacima koje bi svaki fonogram trebao imati. Proširena su polja i informacije o samim fonogramima dodatkom detaljnih podataka o nositeljima prava. Također, napravljen je napredni sustav notifikacija i detaljna evidencija izvještaja o korištenju, a preuzimanje fonograma u mp3 i wav formatu omogućeno je s id3tag-om koji se automatski kreira iz meta podataka.

Osim toga, za sve nositelje prava pripremljen je i kratki priručnik za rad u bazi koji je dostupan direktno u bazi, a koji će se dodatno ažurirati sukladno novitetima baze.

Uz navedeno, u mjesecu listopada napravljena je dodatna nadogradnja na način da se u bazu mogu uploadati i videospotovi te isporučivati prema raznim televizijskim kućama.

IZMIJENJEN PRAVILNIK ZA RAD U ZAPRAF DIGITALNOJ BAZI

Dosadašnji tekst Pravilnika bio je iz 2015. godine, a usvojene izmjene idu u smjeru ažuriranja i preciziranja odredbi, poboljšanja i ujednačavanja terminologije, predviđeni su pooštreni uvjeti za prijavu fonograma i sl.

Pravilnik za rad u ZAPRAF bazi, kao i ostali interni akti koji se odnose na poslovanje ZAPRAF-a, dostupan je na službenoj Internet stranici ZAPRAF-a: zapraf.hr/hr/interni-akti.

IZVJEŠĆE NADZORNOG ODBORA

Nadzorni odbor u sastavu Mirjana Matić, Šima Jovanovac i Zrinko Tutić, sukladno Statutu od 8. lipnja 2018. godine i "Pravilniku o kolektivnoj zaštiti prava proizvođača fonograma i raspodjeli naknada" od 5. lipnja 2019. godine, pratio je primjenu Statuta i ostalih akata i odluka tijela ZAPRAF-a te napravio uvid u materijalno i financijsko poslovanje u 2020. godini.

Sukladno Statutu ZAPRAF-a članovi Nadzornog odbora na sjednici održanoj dana 27. svibnja 2021. godine izabrali su Mirjanu Matić kao predsjednicu Nadzornog odbora te je time Nadzorni odbor započeo sa svojim radom.

Nadzorni odbor izvršio je uvid u zapisnike sa 18 sjednica Upravnog odbora održanih od posljednje Skupštine predstavnika 18. lipnja 2020., te utvrdio da su donijete odluke Upravnog odbora u skladu sa Statutom udruge te internim aktima ZAPRAF-a.

Direktorica ZAPRAF-a, Maja Vidmar Klarić odgovarala je na sve upite članova Nadzornog odbora o poslovanju Udruge za zaštitu, prikupljanje i raspodjelu naknada fonogramskih prava u proteklom razdoblju koje je za proizvođače fonograma, kao i za cjelokupnu glazbenu industriju bilo vrlo izazovno s obzirom na pandemiju Covid-19. Navela je da je nakon rekordno uspješne 2019. godine po prikupljenim i raspodijeljenim naknadama, 2020. godina i pandemija uzrokovana Covid-19 postavila brojne izazove za sustav kolektivne zaštite. Prestanak rada ugostiteljskih objekata, hotela, niza uslužnih i trgovačkih radnji značilo je da će se naplata glazbenih licenci tijekom perioda izvanrednog stanja svoditi na manje iznose. U suradnji sa ostalim organizacijama za kolektivnu zaštitu ZAPRAF je donosio poslovne odluke koje su išle u smjeru solidarnosti – prema poslovnim korisnicima, dok je unutar nadležnih tijela Udruge na različite načine i u granicama mogućnosti pomagao nositeljima prava proizvođača fonograma. U tom smislu, nije zaustavljena niti isplata mjesečnih odnosno kvartalnih akontacija za one nositelje prava koji su za to stekli uvjete.

Članovi Nadzornog odbora konstatali su da su financijski rezultati ZAPRAF-a, unatoč objektivno otežanim uvjetima rada i prikupljanju naknada od cijelog niza korisnika ipak na zadovoljavajućoj razini odnosno pad prohoda je bio minimalan u 2020. godini.

Nadzorni odbor ocijenio je na osnovu sve relevantne dokumentacije, da su Upravni odbor i Direktorica radili u skladu sa Statutom i u interesu udruge ZAPRAF, donijeli sve potrebne odluke poštujući pozitivne zakonske propise i interne akte udruge, te da su izvještaji realni i objektivni, odnosno da nisu utvrđeni nezakoniti postupci i protupravne radnje.

NOVI ZAKON O AUTORSKOM PRAVU I SRODNIM PRAVIMA (NN 111/21)

UVOD

Niže donosimo pregled aktivnosti vezane uz postupak donošenja novog Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima, a koji je 22. listopada 2021. godine stupio na snagu. Zakonom su implementirane dvije Direktive Europske unije i to Direktiva 2019/790 o autorskom pravu i srodnim pravima na jedinstvenom digitalnom tržištu te Direktiva 2019/789 o utvrđivanju pravila o ostvarivanju autorskog i srodnih prava koja se primjenjuju na određene internet-ske prijenose organizacija za radiodifuziju i reemitiranja televizijskih i radijskih programa. ZAPRAF i HDU aktivno su uključeni u proces od samog početka postupka koji se vodio na razini Europske unije u kojem je postignuto kompromisno rješenje i izglasan tekst Direktive 2019. godine, kao i u cjelokupnom postupku donošenja novog Zakona u Republici Hrvatskoj.

USVOJENA DIREKTIVA O AUTORSKOM PRAVU

Europski parlament je 26. ožujka 2019. godine na Plenarnoj sjednici usvojio Direktivu o autorskom pravu 2019/790 nakon više mjeseci lobiranja i podrške od strane brojnih kreativaca i medija, te je time okončan zakonodavni postupak koji je započeo još 2016. godine.

Spomenutom se **Direktivom** nastoje regulirati autorska i srodna prava sveukupnog sadržaja na internetu, pri čemu se odredbe Direktive najviše odnose na promijenjeno poslovanje velikih platformi – Google, YouTube i Facebook. Nova regulativa trebala bi pridonijeti pravednijem vrednovanju rada autora, izvođača i diskografskih kuća u odnosu na platforme koje koriste njihov sadržaj.

Iz **IFPI-ja, Međunarodne diskografske organizacije**, ovom su prilikom službeno izjavili:

„Zahvaljujemo zakonodavcima na njihovim naporima u upravljanju složenim okruženjem kako bi donijeli Direktivu sa značajnim implikacijama za zainteresirane strane. Ovaj propis prvi u svijetu potvrđuje da platforme za učitavanje sadržaja od strane korisnika provode aktivnost priopćavanja javnosti, i moraju tražiti dopuštenje od vlasnika prava ili osigurati da neovlašteni sadržaj nije dostupan na njihovim platformama. Direktiva također uključuje tzv. „stay down“ odredbu koja zahtijeva da platforme uklanjaju nelicencirani sadržaj što također predstavlja prvu takvu odredbu u svijetu.

Sada se veselimo fazi provedbe, gdje ćemo raditi s državama članicama EU-a kako bismo osigurali da je Direktiva implementirana na nacionalnoj razini na način koji je u potpunosti u skladu s njenim ciljem i ključnim načelima europskog i međunarodnog prava.” – izjavila je tom prigodom Frances Moore, CEO IFPI.

Želimir Babogredac, predsjednik Hrvatske diskografske udruge i Udruge za zaštitu, prikupljanje i raspodjelu naknada fonogramskih prava (ZAPRAF) tada je također prokomentirao:

“Ovo je značajan korak za brojne kreativce, kako u Europi, tako i u našoj Hrvatskoj. Brojni predstavnici glazbene industrije podržali su izglasavanje Direktive koja je usmjerena ka poštenijem vrednovanju rada sudionika kreativne, kulturne i medijske industrije. Ovim putem još jednom zahvaljujem svim našim, ali i drugim europarlamentarcima koji su dali svoj glas za Direktivu“.

Direktiva o autorskom pravu stupila je na snagu 7. lipnja 2019. godine, a propisan je rok od dvije godine da ju zemlje članice EU implementiraju u svoja nacionalna zakonodavstva.

OSNOVANA RADNA SKUPINA ZA IZRADU PRIJEDLOGA NACRTA NOVOG ZAKONA O AUTORSKOM PRAVU I SRODNIM PRAVIMA

U srpnju 2019. godine Državni zavod za intelektualno vlasništvo Republike Hrvatske kao stručni nositelj poslao je poziv nadležnim tijelima, komorama, zainteresiranim socijalnim partnerima i dionicima sustava zaštite autorskog i srodnih prava, a vezano uz formiranje Stručne radne skupine za pripremu prijedloga novog Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima. U samom pozivu navedeno je kako je prvenstveni cilj donošenja novog Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima usklađivanje s Direktivom (EU) 2019/790 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2019. o autorskom pravu i srodnim pravima na jedinstvenom digitalnom tržištu i izmjeni Direktiva 96/9/EZ i 2001/29/EZ te sa Direktivom (EU) 2019/789 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2019. o utvrđivanju pravila o ostvarivanju autorskog i srodnih prava koja se primjenjuju na određene internet-ske prijenose organizacija za radiodifuziju i reemitiranja televizijskih i radijskih programa te o izmjeni Direktive Vijeća 93/83/EEZ. Među gotovo 50 članova Radne skupine od početka su zastupljeni i vrlo aktivno su sudjelovali u radu i predstavnici ZAPRAF-a.

Na prvom sastanku Radne skupine koji je održan u listopadu 2019. godine predstavljen je prvi nacrt Zakona u kojem je bila predviđena odredba o osnivanju novog prava za izvođače te o obveznom kolektivnom ostvarivanju tih prava od digitalnih servisa koja bi se ostvarivala isključivo posredstvom kolektivne organizacije umjetnika izvođača. Predloženo nije propisano Direktivom, štoviše slični zahtjevi koji su dolazili iz Europe su odbačeni od svih europskih institucija (i Komisije i Vijeća i

Parlamenta), uz argument da bi isto predstavljalo ograničavanje slobode izvođača da odlučuju o svojim pravima te bi štetilo izvođačima, a pogodovalo njihovoj kolektivnoj organizaciji koja bi ostvarivala izravnu financijsku korist od svakog ostvarivanja digitalnog korištenja glazbe.

ZAPRAF je sa svoje strane uložio niz prigovora i komentara na predloženi nacrt novog Zakona te je uz pomoć pravnih i poslovnih argumenata te podrške Hrvatske diskografske udruge, Svjetske diskografske organizacije IFPI-ja i europske organizacije nezavisnih glazbenih izdavača – IMPALA koji su u ožujku 2020. godine poslali i pismo premijeru Plenkoviću i ministrici Obuljen Koržinek, uspio da predlagatelj Zakona makne sporne odredbe o dodatnom pravu za izvođače koje bi se obvezno kolektivno ostvarivalo iz nacrtu Zakona prije početka javnog savjetovanja sa zainteresiranom javnošću u travnju 2020. godine.

ODRŽANO JAVNO SAVJETOVANJE O ZAKONU O AUTORSKOM I SRODNIM PRAVIMA

Javno savjetovanje vezano uz nacrt prijedloga Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima trajalo je od 17. travnja do 17. svibnja 2020. godine te je izazvalo veliki broj komentara na prijedlog Zakona.

Izvješće o provedenom savjetovanju sa zainteresiranom javnosti objavljeno je 7. listopada 2020. godine na stranici Središnjeg državnog portala e-Savjetovanja, a u istom mjesecu se bez ikakve najave i/ili obrazloženja pojavljuje kompletno novi set odredbi o obvezi sklapanja kolektivnih sporazuma između udruga izvođača i diskografa.

Vlada RH je 12. studenoga 2020. godine usvojila takav nacrt prijedloga Zakona koji je potom poslan u Hrvatski sabor na prvo čitanje.

Izvor: Unsplash

SABORSKA RASPRAVA O PRIJEDLOGU NOVOG ZAPSP-a

Saborska rasprava u prvom čitanju o prijedlogu novog **Zakona o autorskim i srodnim pravima održana je 4. veljače 2021.** godine. Tijekom saborske rasprave o prijedlogu novog Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima iznosile su se određene ograničene, površne, netočne i nepotpune informacije, s ciljem promicanja interesa izvođačkih organizacija, a na štetu samih izvođača i svih ostalih dionika glazbene industrije. **Cilj novog Zakona je implementacija Direktive o autorskom pravu na jedinstvenom digitalnom tržištu (DSM Direktiva 2019/790), a smisao je, kako drugih tako i ovog zakona, stvoriti pravni okvir za djelovanje i okvirno uređenje odnosa između svih strana na koje se zakon odnosi.**

Tijekom rasprave nametnulo se kao središnje pitanje odnos između umjetnika izvođača, glazbenika i proizvođača fonograma (diskografa) te se raspravljalo o potrebi za dodatnim zakonskim uređenjem njihovih međusobnih odnosa. Prilikom donošenja **Direktive o autorskom i srodnim pravima** na jedinstvenom digitalnom tržištu na razini **Europske unije**, već je vođena vrlo iscrpna rasprava o uvođenju dodatne zaštite kako za autore tako i za umjetnike izvođače. Slijedom toga je u **Direktivu u čl. 18.** uvrštena odredba kojom se ustanovljava načelo odgovarajuće i razmjerne (pravične) naknade za sve navedene nositelje prava, a koja je u potpunosti implementirana u **čl. 61. prijedloga Zakona.** Evidentno su prava umjetnika izvođača u predmetnom prijedlogu Zakona bila regulirana i zaštićena na adekvatan način i na razini kako je

to propisano Europskim zakonodavstvom, kao i međunarodnim konvencijama. **Svako detaljnije zadiranje u međusobne odnose nositelja prava, osim što bi bilo protivno Direktivi, poslovnoj praksi u Europi i svijetu te smislu i cilju Zakona, predstavljalo bi ograničenje slobode ugovaranja stranaka te bi neminovno utjecalo na slobodan daljnji razvoj glazbene industrije u Hrvatskoj, a izravno bi štetilo samim izvođačima, a koristilo isključivo izvođačkim organizacijama i pojedincima unutar tih organizacija.**

„Zadovoljni smo što su svi saborski zastupnici imali uvid u ovu temu. Međutim, s obzirom na to da su iznesene takve tvrdnje, moramo se zapitati po čijem nalogu i zbog čega je proizašla ta diskusija koja može ugroziti slobodu poslovanja glazbene industrije u Hrvatskoj. Ovo je povijesni trenutak kojeg saborski zastupnici možda nisu dovoljno svjesni, ali vjerujem da će u konačnici zakon biti u skladu s EU direktivom i da će svi dionici u glazbenoj industriji imati slobodu odluke: ili će sami ili kroz ugovore s diskografima upravljati svojim digitalnim pravima”, izjavila je **Maja Vidmar Klarić, direktorica ZAPRAF-a** tada. Hrvatska diskografska udruga, kao i **ZAPRAF** intenzivno su informirali sve dionike u ovom procesu, ne samo s ciljem informiranosti, već i s ciljem edukacije kako bi se bolje razumjela ova tematika i kako se ne bi zakinule slobode poslovanja glazbene industrije.

Prijedlog novog Zakona prošao je prvo čitanje u Hrvatskom saboru s većinom glasova, a ministrica kulture Obuljen Koržinek najavila je u zaključku rasprave i održavanje tematske sjednice unutar Odbora Hrvatskog sabora o rješavanju pitanja odnosa izvođača i diskografa.

RASPOLAGANJE PRAVIMA PREMA STAROM ZAPSP-U

Prema starom Zakonu, umjetnici-izvođači mogli su štititi i ostvarivati svoja prava u digitalnom okruženju, pa tako i na digitalnim sevisima poput Spotifyja, Apple Musica, Deezerja i drugih, kako su željeli, odnosno mogli su ih ostvarivati:

1) u potpunosti samostalno, što podrazumijeva da izvođač sam financira snimanje, brine o distribuciji na digitalne servise, samostalno prikuplja naknadu od korištenja snimke na digitalnim servisima i u potpunosti samostalno vodi brigu o katalogu svojih snimaka;

2) preko diskografa s kojim je slobodnom voljom zaključio ugovor, a koji onda investira u umjetnika-izvođača, stavlja mu na raspolaganje svoje stručnjake s različitih područja i resurse, daje mu podršku u stvaranju i snimanju glazbe, povezuje ga s ostalim umjetnicima i kreativcima te mu pruža potporu u povezivanju s korisnicima glazbe diljem svijeta, distribuirajući njegove snimke na digitalne servise, za koje se procjenjuje da ih je u svijetu trenutno više od 230, te osigurava da umjetniku-izvođaču bude isplaćena naknada za stvarno korištenje svake snimke, a sve u skladu s ugovorom i pod uvjetima koje je izvođač prihvatio. Ovaj model ostvarivanja prava je i najčešći te ga izabire oko 95% umjetnika-izvođača;

3) svoja prava mogli su ostvarivati i kolektivno, preko Udruge za kolektivno ostvarivanje prava (HUZIP).

U tijeku javne rasprave o nacrtu novog Zakona, Udruga za kolektivno ostvarivanje prava umjetnika izvođača (HUZIP) i Hrvatska glazbena unija (HGU) predlagali su da se digitalna prava ostvaruju isključivo kolektivno. Prijedlog je razmatran unutar Radne skupine za izradu Zakona tijekom javnog savjetovanja i unutar nadležnih odbora u Hrvatskom saboru te je bio odbijen od strane donositelja Zakona jer nije u skladu s Direktivom Europske unije o autorskom pravu i srodnim pravima na jedin-

stvenom digitalnom tržištu, koja se novim Zakonom implementirala.

Osim toga, postojali su i brojni drugi razlozi zbog kojih takav prijedlog nije trebao biti usvojen:

1) isključivim kolektivnim ostvarivanjem prava, prava umjetnika-izvođača ograničila bi se jer bi se ukinulo pravo na izbor, što bi bilo očito narušavanje ugovorne slobode umjetnika-izvođača;

2) time bi se pogodovalo isključivo kolektivnoj organizaciji, a ne samim umjetnicima-izvođačima;

3) obveznim kolektiviranjem smanjio bi se iznos sredstava koji dopire do samih umjetnika-izvođača jer kolektivne organizacije naplaćuju troškove za kolektiviranje, radilo bi se zapravo o direktnom prihodu kolektivne organizacije bez ikakvih ulaganja u umjetnika-izvođača i njegovo djelo, odnosno snimku;

4) uvođenjem neodrecivog prava, digitalni streaming servisi koji su konačno stigli u Hrvatsku, poput Deezerja, Spotifyja, Apple Musica, najavili su mogućnost obustavljanja svog poslovanja u Hrvatskoj, čime bi Hrvatska ostala jedina zemlja u Europskoj uniji bez takve ponude, a time bi na gubitku bili i umjetnici-izvođači;

5) Direktivom nije dopušteno uvođenje nikakvog novog prava;

6) ako bi se oduzelo pravo izbora umjetnika-izvođača, Hrvatska bi bila izuzetak, izložena pravnim sankcijama zbog uvođenja mjera koje nisu u skladu s pravom Europske unije.

Uzevši u obzir sve nedostatke koje bi donijelo oduzimanje prava na izbor umjetnika-izvođača, postavilo se pitanje: zašto se, nakon što je o prijedlogu Zakona već održana vrlo detaljna rasprava, i na razini Europske unije i tijekom izrade nacrtu ovog Zakona, sada ponovno o tome raspravlja i ide li takav prijedlog zaista u korist nositeljima prava ili u korist pojedinim interesnim skupinama?

Izvor: Flickr

U HRVATSKOM SABORU ODRŽANA TEMATSKA SJEDNICA ODBORA ZA INFORMIRANJE, INFORMATIZACIJU I MEDIJE

U Hrvatskom saboru je 15. lipnja 2021. godine održana tematska sjednica Odbora za informiranje, informatizaciju i medije na temu „Ususret predstojećim izmjenama Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima – odnos diskografa i izvođača“.

Na sjednici su prisustvovali predstavnici glazbenih izdavača (Hrvatske diskografske

udruge i ZAPRAF-a) te predstavnici izvođačkih organizacija (Hrvatske glazbene unije), članovi saborskog Odbora, ravnateljica Državnog zavoda za intelektualno vlasništvo Ljiljana Kuterovac, ministrica kulture i medija Nina Obuljen-Koržinek, te glazbenici Nikša Bratoš i Neven Frankeš ispred Hrvatske glazbene unije i Tonči Huljić i Jasenko Houra ispred Hrvatske diskografske udruge, a koja je održana na prijedlog ministrice Obuljen-Koržinek.

Tijekom cijelog zakonodavnog procesa ZAPRAF i Hrvatska diskografska udruga zalagali su se za slobodu izbora izvođača i protivili bilo kakvom miješanju države u ugovore između diskografa i izvođača, odnosno u uređivanje njihovih privatnopravnih odnosa.

Izvor: Wikimedia Commons

MINISTRICA OBULJEN KORŽINEK STVORILA EUROPSKI PRESEDAN

Ministrica kulture i medija, Nina Obuljen Koržinek i Državni zavod za intelektualno vlasništvo kao osnovni predlagatelj novog Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima, poslali su krajem lipnja 2021. godine nadležnim državnim tijelima novu (četvrtu) verziju Zakona na očitovanje, a koja predstavlja europski presedan.

Iako nije bilo potrebe za njegovim izmjenama jer je on već u prvom čitanju bio usklađen s EU Direktivom koja se njime implementira i prihvaćen od strane struke, ministrica Obuljen Koržinek je nakon gotovo 5 mjeseci od prvog čitanja, iznenađeno i samovoljno odlučila da je Zakon ipak potrebno mijenjati bez navođenja jasnih i pravno utemeljenih argumenata.

Naime, prema predmetnom prijedlogu Zakona, predlagatelj Zakona odlučio je izravno ovladati isključivo izvođačku organizaciju (HUZIP - Hrvatska udruga za zaštitu izvođačkih prava) da preispituje valjanost kako postojećih, tako i budućih ugovora između izvođača i glazbenih izdavača, čime im se de facto dala uloga suda koji bi mogao pristrano i nepotrebno procjenjivati i ocjenjivati prava izvođačima i izdavačima i samim time ukinuti slobodu izbora i ugovaranja.

Uz to je u ovom prijedlogu Zakona bilo i retroaktivno propisano kako su točno trebali biti sastavljeni ugovori koji su se potpisivali prije, pritom potpuno zanemarujući ugovornu slobodu i volju izvođača i glazbenih izdavača.

Takvim prijedlogom Zakona izvođačima se oduzelo ono osnovno – sloboda izbora i sloboda ugovaranja što će za posljedicu zasigurno imati manje prihode za izvođače, a glazbenim izdavačima se oduzima sloboda ugovaranja, poništavaju se postojeći ugovori, oduzimaju se stečena prava koja se već godinama izvršavaju čime se anulira pravo vlasništva, uvodi se retroaktivna primjena zakona, a kao što je već navedeno zakonom se daje ovlast HUZIP-u da ocjenjuje valjanost ugovora s izvođačima i prikuplja naknade od korištenja snimaka na digitalnim glazbenim servisima.

Navedenim 4. prijedlogom nacрта novog Zakona propisano je točno kakav izričaj treba biti korišten u pojedinom ugovoru i to na različiti način, zavisno od toga je li ugovor sklopljen prije ili nakon 30. listopada 2003. godine kada je u hrvatsko zakonodavstvo prvi put uveden pojam i pravo stavljanja na raspolaganje javnosti ili ako je sklopljen nakon stupanja na snagu novog Zakona. Hrvatska diskografska udruga i ZAPRAF uspjeli su zajedničkim uložnim naporom predmetne odredbe izmijeniti prije nego što je peta verzija Nacrta poslana na usvajanje Vladi RH.

Izvor: Pixabay

VLADA RH USVOJILA KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA

Vlada Republike Hrvatske usvojila je na sjednici održanoj 29. srpnja 2021. godine konačan prijedlog nacrtu novog Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima. Hrvatska diskografska udruga i ZAPRAF bili su neugodno iznenađeni činjenicom da je prijedlog Zakona - u dijelu koji se odnosi na glazbenu industriju - protivan aktualnoj Direktivi Europske unije koja se Zakonom implementirala, a također nije niti u skladu s Ustavom Republike Hrvatske.

U EU Direktivi izričito je propisano da se niti jedna odredba Direktive u zemljama članicama ne smije primjenjivati retroaktivno, niti dovoditi u pitanje akte sklopljene i prava stečena prije 7. lipnja 2021. godine. EU Direktiva ne dozvoljava niti ponovno preispitivanje ugovora, kao niti obvezno kolektivno ostvarivanje prava čime bi se određenim pravnim subjektima omogućio monopol.

Vlada je ipak podržala zadnji nacrt Zakona kojim, suprotno svim praksama i pravnim pravilima, država intervenira u privatnopravne odnose između glazbenih izdavača i izvođača, čime je doveden u pitanje opstanak hrvatske glazbene industrije. Za preko 180 tisuća snimaka hrvatske diskografije, preispitali bi se svi ugovori s izvođačima koji se već godinama izvršavaju

te revidirala postojeća prava, što predstavlja europski presedan te hrvatsku diskografiju stavlja u neodrživ položaj.

Hrvatska diskografska udruga u više navrata obavijestila je Ninu Obuljen Koržinek, ministricu kulture i medija i premijera Andreja Plenkovića, a isto tako o svemu su informirali te upozorili na sporne odredbe prijedloga Zakona i Hrvatska gospodarska komora, Hrvatska udruga poslodavaca, te europske organizacije glazbenih izdavača.

Diskografi su tada upozoravali da bi se usvajanjem novog Zakona u ovom obliku učinila nepopravljiva šteta hrvatskoj glazbi i glazbenoj industriji kao važnom dijelu kulture, ali i cjelokupnom gospodarstvu.

Hrvatski glazbeni izdavači godišnje u razvoj izvođača i nove produkcijske snimke na godišnjoj razini ulože više od 30 milijuna kuna. Glazbene izdavačke kuće, naravno uz vlastiti financijski interes, ulažu u karijere glazbenika, i u obliku financijskog doprinosa i radne snage, a osim stalno zaposlenih, zapošljavaju i velik broj vanjskih suradnika i povezanih tvrtki. Sve to uključuje i video produkciju, marketing, novinarstvo te ostale profesionalne, marketinške, kreativne i savjetodavne usluge. Radi se o nekoliko tisuća, što izravno, što neizravno zaposlenih koji žive od toga. Sva ta ulaganja izdavačkih kuća godišnje u Hrvatskoj generiraju više od nekoliko stotina milijuna kuna prihoda od snimanja, kolektivnih prava, koncerata i drugih aktivnosti, što bi usvajanjem Zakona u ovom obliku itekako došlo u pitanje.

Izvor: Samir Cerić Kovacević

USTAVNA STRUČNJAKINJA MARKOVIĆ: KONAČAN PRIJEDLOG NOVOG ZAKONA O AUTORSKOM PRAVU I SRODNIM PRAVIMA JE PROTUUSTAVAN I PROTIVAN PRAVU EU

Ustavna stručnjakinja dr. sc. Sandra Marković istaknula je u rujnu 2021. godine činjenicu da pojedine odredbe konačnog prijedloga novog Zakona nisu ustavne te uoči rasprave u Hrvatskom saboru ukazala da je prijedlog Zakona nužno uskladiti s Ustavom i pravnom stečevinom EU.

Uoči rasprave saborskih odbora o konačnom prijedlogu novog Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima kojeg je usvojila Vlada, ustavna stručnjakinja dr. sc. Sandra Marković napravila je detaljnu analizu Konačnog prijedloga Zakona koja je pokazala da se već sada uočava da neke odredbe nisu suglasne s Ustavom niti s pravnom stečevinom Europske unije.

Spornim je ocijenila predviđanje retroaktivne revizije ugovora zaključenih između izvođača i diskografa prije stupanja na snagu novog Zakona, a koja je Ustavom dozvoljena samo u iznimnim slučajevima, kada za to postoje posebno opravdani razlozi. Prema mišljenju doktorice Marković "U konkretnom slučaju, analizirajući tekst i obrazloženje Konačnog prijedloga Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima, ni Vlada ni zakonodavac povratno djelovanje odredbe članka 306. stavka 5. Zakona nisu opravdali posebno opravdanim razlozima".

Sporan je i nastavak te odredbe koji određuje da će se u protivnom smatrati da

diskograf nije stekao prava iskorištavanja glazbenih snimaka na internetu u kojem slučaju će se ona ostvarivati kolektivno tj. obavezno preko organizacije koja zastupa izvođače, a ne prema slobodnom izboru izvođača, što im je zajamčeno trenutno važećim Zakonom.

Doktorica Marković kao dugogodišnji ustavni praktičar apelirala je da je nužna ozbiljna stručna rasprava u Hrvatskom saboru.

„Direktiva koja se implementira u ovaj Zakon ima za cilj ujednačavanje digitalnog glazbenog tržišta u svim zemljama članicama. Pojedine odredbe ovoga Zakona ne samo da ne idu u smjeru ujednačavanja tržišta, već stvaraju europski presedan. Smatramo da Hrvatska ne bi trebala biti prva zemlja protiv koje će Europska komisija pokrenuti postupak pred Sudom EU radi usklađenja zakonodavstva s Direktivom“, izjavila je Maja Vidmar Klarić tom prilikom.

Dodala je kako su međunarodne udruge i asocijacije glazbenih izdavača i neovisnih izdavačkih tvrtki na saborske zastupnike već uputile dopis u kojem stoji kako Zakon ne poštuje načelo ugovorne slobode.

„Iz IMPALE (Europske asocijacije nezavisnih glazbenih izdavača) i IFPI-a (Međunarodne federacije fonografske industrije), upozorili su da bi uvođenje bilo kojeg oblika obveznog kolektivnog ostvarivanja prava izvođača izravno kršilo Direktivu i međunarodne zakone jer bi se time onemogućilo izvođače u izboru načina korištenja i licenciranja njihovih prava. Zbog toga su svjetske organizacije već tražile Hrvatski sabor da hitno izmijeni ovaj prijedlog kako bi se osigurala budućnost našeg glazbenog sektora. Mislim da je to dovoljno jak apel sam po sebi“, zaključila je tada Vidmar Klarić.

Izvor: <https://pixabay.com/>

HRVATSKI SABOR RASPRAVIO O KONAČNOM PRIJEDLOGU ZAKONA O AUTORSKOM PRAVU I SRODNIM PRAVIMA

Hrvatski sabor je na sjednici održanoj 27. rujna 2021. godine raspravio konačan prijedlog Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima. Tijekom saborske rasprave, zastupnici su istaknuli da je riječ o Zakonu koji je izazvao veliku buru u javnosti i nikad veći angažman predstavnika nositelja prava na koje će se Zakon odnositi. Većina se složila da će primjena ovog Zakona biti upitna u praksi.

HSLs-ov Darko Klasić rekao je da za liberale intencija Zakona mora biti da svi koji sudjeluju u izvedbi djela trebaju dobiti pravičnu naknadu, ali da pri tome nije narušena sloboda tržišta.

„Nije dobro rješenje dodjela svih mjero-davnih ovlasti HUZIP-u, koji bi trebao ocjenjivati valjanost ugovora između izvođača i diskografa, a istovremeno bi preko njih išle i sve isplate izvođačima u slučaju da se ti ugovori proglašavaju nevažećim kada su u pitanju autorska prava ostvarena na digitalnim platformama. Pritom HUZIP zadržava troškove ostvarenja prava od 30 posto što također smatram neprimjerenim, to je preveliki postotak da se direktno uzima od izvođača“, objasnio je HSLs-ov Klasić.

Predsjednica GLAS-a Anka Mrak Taritaš upozorila je na problem retroaktivnog djelovanja zakona koji se pojavio zbog odredbe o usklađenju ugovora između diskografa i glazbenih izvođača u roku od tri godine.

„Problem retroaktivnog djelovanja bi zakonodavac, osim u ekstremnim slučajevima, trebao izbjegavati. Očito je da će ova odredba prouzrokovati probleme u praksi, i tek nam ostaje vidjeti kako će se stvari razvijati i ima li načina kako napisati zakon da pokrije situacije koje će donijeti stvarni život“, kazala je Mrak Taritaš.

Davor Dretar iz Domovinskog pokreta složio se da će se u idućim godinama morati dobro pratiti provedba i učinkovitost ovog zakona.

„Vrlo je teško pronaći razloge za povratno djelovanje zakona, bojim se da neće sve ići tako lagano u slučaju da krenu ustavne tužbe, odnosno propitkivanje odredbi ustavnosti ovog zakona. Je li ovo dobar zakon ili nije, pokazat će vrijeme, ali čini nam se da smo spremni spustiti s navoza u more brod za koji smo sigurni da ne može ploviti“, upozorio je Dretar zaključivši kako je zakon nedorečen.

Dalija Orešković, supredsjednica stranke Centar, ustvrdila je da bi donošenje ovakvog zakona koji u sebi sadrži odredbu o retroaktivnosti bilo u suprotnosti s EU Direktivom koja ne dovodi u pitanje akte sklopljene prije 7. lipnja 2021. godine.

„Nema razloga da se ovo primjeni čak i ako se slažemo da su se ulaskom u digitalno doba promijenile okolnosti i svrhe ugovora, jer imamo Zakon o obveznim odnosima koji je lijepo definirao klauzulu koja govori o tome da, ako su nakon sklapanja ugovora nastale neke nove okolnosti koje bitno mijenjaju uvjete pod kojima je ugovor sklopljen i stavljaju neravnotežu između ugovorenih strana, tada po ustaljenim uzusima strana koja se smatra povrijeđenom, u ovom slučaju bi to bili izvođači, može tražiti raskid ili izmjenu tog ugovora. U praksi su se već razvili kriteriji koje bi sud primjenjivao i napravio da odnos snaga bude primjeren. Umjesto da poštuju našu praksu, mi smo rekli da ni sud više ne vrijedi, nego ćemo uspostaviti organizaciju koja će kolektivnim putem pregovarati u ime izvođača, a pri tome ti izvođači ne stječu nešto osobito, samo se uvodi posrednik, koja će ubirati dio vrhnja za sebe od izvođača“, objasnila je Orešković.

„Ne radi se ovdje samo o sustavu pojedinačnog i kolektivnog pregovaranja, nego o tome da je jednom prodana pjesma jednom prodana pjesma. Za to je izvođač pre-

nio svoja izvođačka autorska prava na nekom drugom trajno unedogled, što je jednokratna usluga. Onime što mi sada uvodimo kažemo da su se digitalnim dobrom promijenile okolnosti, jedna se pjesma sada eksploatira u nekim novim medijima i mi sada uvodimo obavezu revidiranja ugovora. Što znači revidiranje ugovora? Sklopili smo novi ugovor kojim se uvodi obaveza ponovnog plaćanja jednom već kupljene i prodane pjesme te ako se to ne napravi u roku od tri godine, onda će kolektivna udruga pregovarati u ime tog izvođača i pritom sebi uzeti jednu lijepu svotu. I gdje je onda problem ovog Zakona? Pa isti je kao u suštini svih ostalih zakona iz resora ministrice, neovisno radi li se o Zakonu o HRT-u, ili o Zakonu o elektroničkim medijima – problem je u tome što principi trebaju biti konzistentni, a nisu. Vlada je rekla da podržava model kolektivnog pregovaranja pa ćemo čekati od poslodavaca da se kolektivno dogovore, a ako se ne dogovore onda ćemo mi kao zakonodavac dogovoriti što ćemo i kako ćemo. U ovom Zakonu nismo primijenili isti princip nego smo rekli 'Kolektivno se dogovorite, a ako ne uspijete dogovoriti, neće zakonodavac ni sud presuditi, nego će cijenu utvrditi kolektivni pregovarač tj. u ovom slučaju udruga izvođača.' To je ono što je sporno. Mi smo dali autonomnu moć u ruke jedne autonomne strane koja može što god hoće, bit će onako kako oni kažu. Na primjer, ako je netko prije nekoliko godina prodao pjesmu za sto tisuća eura, i u naredne tri godine se to ne revidira, netko će odokativno procijeniti da ta pjesma ipak vrijedi petsto tisuća eura. To je povreda principa i to je retroaktivno zadiranje u odnose koji proizlaze iz ugovora koji su davnih dana sklopljeni. To je sporno utoliko što je ministrica ove okolnosti znala, kao što je znala i većina zastupnika kojima se jedna strana obraćala. Tu treba gledati i onaj hodogram aktivnosti:

što je zapravo bilo na prvom čitanju i što je bio prvi prijedlog radne skupine, što je bilo u javnom savjetovanju - bili su drugačije definirani odnosi. Nakon toga nova pravila bila su dogovorena i osmišljena negdje po hodicima. Zašto toliko inzistiram na odredbi ovog Zakona? Ne samo zato što mislim da je ona glavna žarišna točka, nego iz nje proizlazi da je moć odlučivanja praktički negdje drugdje - ne u Hrvatskom saboru, ne u tome da se u javnoj raspravi traži pravičan odnos i ravnoteža između raznih dionika, već je ona negdje po sobičcima. Dakle onaj tko se ministrici najviše sviđa, onaj tko joj najviše šapće na uho, njegova prava će na jači način, nepravedan način, biti zaštićena u odredbama Zakona. 'Ne hvala' takvom zakonodavnom procesu, a pogotovo ako ćemo danas-sutra svi skupa kao država zbog takvog jednog zakona dobiti packu.“, dodala je tada u raspravi zastupnica Orešković.

Resorna ministrica Nina Obuljen Koržinek istaknula je da i dalje postoji prijedpor između diskografa i izvođača, ali i poručila kako ministarstvo ne može donositi sudove o tome postoje li ugovori ili ne jer se radi o privatno-pravnim odnosima.

Međutim, kako je napomenuto iz Hrvatske diskografske udruge i ZAPRAF-a, upravo je ovim prijedlogom pojedinih odredbi Zakona država ušla u reguliranje privatnopravnih odnosa propisujući izričito na koji način izvođači i diskografi moraju sklapati ugovore i regulirati svoje odnose, te im na taj način oduzela slobodu ugovaranja. Čak štoviše, išla je i korak dalje, pa je tako propisana obveza revidiranja svih odnosa između diskografa i izvođača koji su nastali prije ovoga Zakona, a ako diskografi to ne naprave u danom periodu oduzimaju im se sva prava koja imaju i koja se uredno izvršavaju.

Izvor: Pixabay

HRVATSKI SABOR IZGLASAO ZAKON O AUTORSKOM PRAVU I SRODNIM PRAVIMA

Hrvatski sabor je 1. listopada 2021. godine usvojio novi Zakon o autorskom pravu i srodnim pravima, odbacivši pritom sve predložene amandmane. Zakon je donesen sa 76 glasova "za", 43 "protiv" i jednim suzdržanim glasom.

Iako je predlagatelj Zakona tvrdio da ovaj Zakon uvažava različite interese diskografa i izvođača, Dalija Orešković iz Kluba zastupnika Centra i GLAS-a s time se nije složila te je prije glasovanja pozvala da se ono privremeno odgodi dok se kvalitetnije ne izbalansiraju prava svih na koje se Zakon odnosi:

„Rasprava je pokazala kako ovaj prijedlog Zakona u brojnim aspektima nije postigao pravičnu ravnotežu između zaštite autorskih prava, kako samih autora i izvođača s jedne strane, onda i drugih skupina koje, sagledavajući interese njihovih gospodarskih djelatnosti, isto tako sudjeluju u plasmanu autorskih prava na tržište. Govorim o čuvenom članku 306 stavak 5, koji u sebi sadrži prividnu retroaktivnu primjenu i zadiranje u ugovorne odnose, ili promjenu

postojećih praksi čak i tamo gdje ugovora nema. Ovaj Zakon, dakle, ne predstavlja dobro rješenje ni za jednu od dvije suprotstavljene strane, iako bi po prirodi stvari trebali surađivati kako bi i jedni i drugi ostvarili svoj gospodarski interes“, poručila je Dalija Orešković.

Bez obzira na kritike dijela zastupnika, ali i Hrvatske diskografske udruge, usvojen je konačni prijedlog Zakona koji sadrži odredbe protivne Ustavu RH i EU Direktivi koja jasno propisuje da se ne smiju dovoditi u pitanje akti sklopljeni prije 7. lipnja 2021. godine. Suprotno tome, člankom 306. stavkom 5. nameće se obveza revizije svih ikada zaključenih ugovora između glazbenih izdavača i izvođača.

Resorna ministrica Nina Obuljen Koržinek i dalje nije odgovorila na pitanja koja joj je Hrvatska diskografska udruga mjesecima postavljala, poput onih tko će ocjenjivati ugovore i kako će se određivati naknada koja se kolektira, osobito imajući u vidu različitu tržišnu poziciju pojedinog izvođača?

Diskografske kuće time su prisiljene putem Hrvatske diskografske udruge pokrenuti postupak ocjene suglasnosti Zakona s Ustavom te se obratiti Europskoj komisiji i zatražiti ocjenu pravilnog prenošenja Direktive u hrvatsko zakonodavstvo.

EUROPSKE ORGANIZACIJE POMNO PRATILE POSTUPAK DONOŠENJA ZAKONA U HRVATSKOJ

Svjetska diskografska federacija – IFPI, Međunarodna konfederacija glazbenih izdavača – ICMP, Europska udruga nezavisnih izdavača – IMPALA, Nezavisni forum međunarodnih glazbenih publishera – IMPF, Spotify, Deezer i Regionalna udruga nezavisnih diskografa – RUNDA, uputili su u ožujku 2021. godine službeno pismo premijeru Hrvatske, Andreju Plenkoviću i Ministarstvu kulture RH.

Izvor: Flickr

Poštovani premijeru,

Poštovana ministricе kulture,

Kao diskografske kuće i glazbeni publisheri koji rade sa stotinama izvođača, autora i drugim glazbenim profesionalcima diljem Hrvatske i diljem Europe, predani smo pokretanju razvoja hrvatskog glazbenog tržišta.

Pišemo kako bismo izrazili ozbiljnu zabrinutost u vezi s prijedlogom koji je izradilo vaše Ministarstvo za provedba Direktive 2019/790/EU o autorskim pravima na jedinstvenom digitalnom tržištu („DSM Di-

rektiva“), o kojoj se trenutno raspravlja s nacionalnim dionicima.

Kako je trenutno određen u nacrtu, ovaj će prijedlog kočiti razvoj digitalnog tržišta glazbe u Hrvatskoj na štetu umjetnika izvođača, tekstopisaca, šireg glazbenog vrijednosnog lanca i gospodarstva u cjelini.

Najzabrinjavajući dio prijedloga je pravo na dodatnu naknadu izvođača za stavljanje na raspolaganje koja bi bila predmet obveznog kolektivnog upravljanja. O takvom pravu su zakonodavci EU pomno raspravljali i odbacili ga iz vrlo dobrih razloga.

Izvor: Wikimedia Commons

To bi ometalo slobodu ugovaranja koja je predviđena DSM Direktivom (članak 18.2), zakompliciralo bi licenciranje u trenutku kada bismo trebali pokušati olakšati licenciranje i imalo bi ogroman negativan utjecaj na sposobnost proizvođača fonograma i izdavača da nastave ulaganje u hrvatsku glazbu.

Glazba je u središtu hrvatskog i europskog identiteta i kulture. Odražava i slavi naše temeljne vrijednosti i značajno doprinosi hrvatskom gospodarstvu.

Kao diskografske kuće i glazbeni publisheri, ulažemo i financijske i ljudske resurse u karijere umjetnika izvođača i autora kako bismo im pomogli da postignu svoj optimalni kreativni i komercijalni uspjeh. Uložili smo u alate i usluge koje umjetnicima pružaju transparentnost u pogledu načina na koji se njihova glazba koristi i naknade koju dobivaju od nje. Biti će nam drago da vam pokažemo taj portal. Ukratko, mi smo glavni partneri umjetnika izvođača i autora i glavni investitori u glazbu i radimo na tome da svi glazbeni stvaratelji budu pravedno plaćeni za svoj rad. Suradujemo s umjetnicima izvođačima i autorima, na način da svi zajedno postizemo uspjeh.

Način na koji diskografske kuće sklapaju ugovore s umjetnicima izvođačima jedinstven je za industriju. Iako postoje određene osnovne ugovorne zaštite koje su diskografskim kućama potrebne kako bi podržale svoje ulaganje u sadržaj, ti su ugovori općenito fleksibilni i prilagodljivi ovisno o komercijalnom uspjehu projekta kako bi se osiguralo da sve uključene strane imaju koristi.

Stoga je pri provedbi DSM Direktive ključno da Hrvatska ostavi što je više moguće prostora kako bi omogućila slobodu ugovaranja kako bi podržala fleksibilan pristup koji koristi svim stranama i koji zadovoljava jedinstvene industrijske prakse. To je ključno za poticanje hrvatskog nacionalnog glazbenog sektora i osiguravanje kontinuiranog ulaganja diskografskih kuća i glazbenih izdavača u hrvatske umjetnike izvođače, autore i glazbu.

Svesrdno se slažemo da izvođači moraju biti pošteno nagrađeni, ali kolektivno upravljanje pravom na naknadu ne bi pomoglo u postizanju tog cilja. Pravo na dodatnu naknadu ne bi generiralo nikakav dodatni prihod za izvođače čije se snimke uopće ne emitiraju niti preuzimaju. Jedini korisnici takvog prava bile bi izvođačke kolektivne organizacije koje obračunavaju visoke administrativne troškove prije nego što išta plate umjetnicima.

Nametnuti kolektivno upravljanje u današnje vrijeme znači nametnuti rješenje iz 19. stoljeća gospodarstvu 21. stoljeća. To bi destimuliralo ulaganja u nove i inovativne poslovne modele od kojih imaju koristi umjetnici izvođači i autori pjesama. Prihodi umjetnika izvođača rastu iz godine u godinu, kako pokazuje nedavna studija IFPI-ja, zahvaljujući novim digitalnim poslovnim modelima. Uvođenjem dodatnog prava koje plaćaju platforme smanjila bi se vjerojatnost pokretanja i rada novih digitalnih usluga u Hrvatskoj, što bi predstavljalo zapreku pravilnom funkcioniranju jedinstvenog digitalnog tržišta, ograničilo doseg hrvatskih umjetnika izvođača i autora i zakinulo hrvatske potrošače za cijeli niz opcija za uživanje u i interakciju s glazbom koju vole.

Pozivamo vas da pažljivo pregledate prijedlog imajući na umu ove točke i da vjerno implementirate DSM Direktivu kako su se dogovorili zakonodavci EU-a. Time ćete osigurati da hrvatsko glazbeno tržište može nastaviti rasti i razvijati se te omogućiti industriji da nastavi podržavati i ulagati u hrvatske umjetnike izvođače i autore.

Za sva pitanja ili dodatne informacije stojimo Vam na raspolaganju.

HDU – HDU IFPI Hrvatska je profesionalno udruženje diskografa, osnovano 1995. godine sa zadaćom promicanja diskografskog poslovanja, a ujedno je i član IFPI-ja.

IFPI je organizacija koja promiče interese međunarodne glazbene industrije širom

svijeta. IFPI i njegova mreža nacionalnih grupa imaju preko 8000 članova u više od 70 zemalja. Misija IFPI-ja je promovirati vrjednost snimljene glazbe, štititi prava glazbenih izdavača i proširiti komercijalnu upotrebu snimljene glazbe na svim tržištima na kojima djeluju njegovi članovi.

ICMP svjetska je asocijacija za glazbene publisheri i tvrtke. Predstavlja više od 90% svjetski objavljene glazbe. Članovi ICMP-a su udruge glazbenih publisheri iz Europe, Bliskog istoka, Sjeverne i Južne Amerike, Afrike, Azije i Pacifika. Uključuje vodeće multinacionalne i međunarodne tvrtke, kao i regionalne i nacionalne glazbene publisheri, uglavnom mala i srednja poduzeća, diljem svijeta. Kao glas i referentna točka glazbenih publisheri, zajednice skladatelja i tekstopisaca te sektora produkcije glazbe, ICMP-ova misija je povećati zaštitu autorskih prava na međunarodnoj razini, potaknuti bolje okruženje za poslovanje i djelovati kao industrijski forum za učvršćivanje globalnih pozicija.

IMPALA predstavlja blizu 5000 glazbenih Mikro, Malih i Srednjih poduzeća. Njegova je misija rast neovisnog glazbenog sektora, vraćanje veće vrijednosti umjetnicima i promicanje kulturne raznolikosti i poduzetništva.

IMPF – Međunarodni forum nezavisnih glazbenih izdavača služi kao globalna mreža i mjesto susreta nezavisnih glazbenih izdavača. Njegovi su glavni ciljevi razmjena iskustava i najboljih praksi u glazbenom izdavaštvu; razmjenjivati informacije o pravnom okviru i glazbenom izdavačkom okruženju; koordinirati akcije i podržavati projekte relevantne za autora pjesama i glazbenog izdavača; zastupati interese nezavisne glazbeno-izdavačke zajednice; i stimulirati povoljno okruženje za umjetničku, kulturnu, jezičnu i komercijalnu raznolikost.

RUNDA neprofitna je udruga osnovana 2018. godine s ciljem promicanja interesa neovisnih glazbenih poduzeća na Balkanu. Predstavlja izdavačke kuće i tvrtke na sedam teritorija bivše Jugoslavije (Slovenija,

Hrvatska, Bosna i Hercegovina, Srbija, Makedonija, Crna Gora i Kosovo) i Albaniji.

DEEZER – Deezer povezuje 16 milijuna mjesečno aktivnih korisnika diljem svijeta sa 73 milijuna snimaka. Dostupan je u više od 180 zemalja i pruža pristup jednom od najvećih i najraznovrsnijih globalnih kataloga za streaming glazbe na bilo kojem uređaju. Deezer je poduzeće sa sjedištem u Parizu s uredima u São Paulu, Berlinu, Londonu, Miamiju i Dubaiju.

SPOTIFY – Spotify je vodeći globalni pretplatnički pružatelj usluga glazbenog streaminga s 380 milijuna korisnika na 184 milijuna tržišta koji imaju pristup više od 70 milijuna snimaka. Spotify je transformirao slušanje glazbe kada je lansiran u Švedskoj 2008. godine.

INTERVJU LODOVICA BENVENUTIJA O IMPLEMENTACIJI DSM DIREKTIVE U HRVATSKI ZAKON

Neke države članice Europske unije i dalje su u procesu implementacije Direktive EU o autorskom i srodnim pravima na jedinstvenom digitalnom tržištu, koja direktno utječe na novu regulaciju odnosa u glazbenoj industriji prema velikim internetskim pružateljima usluga.

Lodovico Benvenuti, direktor Europskog ureda Svjetske diskografske organizacije IFPI-ja, u intervjuu za Večernji list iz travnja 2021. godine pojasnio je zašto je nužna dosljedna implementacija DSM (Digital Single Market) Direktive u hrvatski Zakon o autorskom pravu i srodnim pravima te na koji način će od toga profitirati cijela glazbena zajednica. Posebni naglasak stavio je na opasnosti prisilnog uvođenja obveznog kolektivnog ostvarivanja prava za izvođače u Zakon. U intervjuu je odgovorio na pitanja o dosadašnjem iskustvu zemalja EU vezanom za Direktivu o autorskom pravu na jedinstvenom digitalnom tržištu koja je

službeno usvojena 7. lipnja 2019. godine te o načinu na koji će novo zakonodavstvo promijeniti trenutačni poslovni model velikih internetskih platformi kao što su YouTube, Facebook, Instagram i ostale.

Također, Benvenuti je naglasio da države članice EU imaju dvije godine da implementiraju taj propis u nacionalno zakonodavstvo i prilagode ga. Rok se približava, a većina država članica odlučuje se za "vjernu" provedbu Direktive. Ako se pravilno primijeni, Direktiva će koristiti cijeloj glazbenoj zajednici na način da se više novca može ponovno uložiti u glazbu i umjetnike što će podržati daljnji razvoj glazbene industrije u Hrvatskoj.

S obzirom da su izvođačke organizacije u Republici Hrvatskoj vršile pritisak da se u novi Zakon o autorskom pravu i srodnim pravima uvede obavezno kolektivno ostvarivanje prava za izvođače u odnosu na digitalne servise, Lodovico Benvenuti poslao je jasnu poruku: „Nametanje kolektivnog upravljanja išlo bi u suprotnom smjeru. Stvorilo bi destimulativne mjere protiv ulaganja u nove i inovativne poslovne modele u Europskoj uniji jer bi ometalo slobodu ugovaranja, koja je također predviđena Direktivom o autorskom pravu, i zakompliciralo licenciranje u vrijeme kada bismo iskreno trebali pokušavati licenciranje pojednostaviti.“

Izvor: Večernji list

Andrej Plenković Izvor: Flickr

GLAZBENE ORGANIZACIJE IZ EUROPE UPUTILE DOPIS PREMIJERU ANDREJU PLENKOVIĆU VEZANO UZ NOVI ZAKON

Svjetska diskografska federacija – IFPI, Međunarodna konfederacija glazbenih izdavača – ICMP, Europska udruga nezavisnih izdavača – IMPALA i Regionalna udruga nezavisnih diskografa – RUNDA, uputili su u lipnju 2021. godine službeno pismo premijeru Hrvatske, Andreju Plenkoviću.

Poštovani premijeru,

kao izdavačke kuće i glazbeni publisheri koji rade s tisućama umjetnika, kantautora i drugih glazbenih profesionalaca diljem Hrvatske i širom Europe, posvećeni smo pokretanju razvoja hrvatskog glazbenog tržišta.

Pišemo Vam u vezi sa zakonodavnim prijedlogom ("Prijedlog") o implementaciji Direktive 2019/790 o autorskom pravu na jedinstvenom digitalnom tržištu ("DSM direktiva") koju je nedavno revidirala vaša Vlada i koji će uskoro biti dostavljen u Parlament. Ovaj prijedlog, ako se usvoji u sadašnjem obliku, imao bi ozbiljno štetan utjecaj na atraktivnost Hrvatske kao glazbenog tržišta za ulaganje i razvoj inovativnih usluga streaminga glazbe u Hrvatskoj.

Prijedlog uvodi nove članke 149. i 240. u Hrvatski zakon o autorskom pravu pod naslovom „Ugovori o stjecanju prava iskorištavanja glazbenih umjetničkih izvedaba na Internetu“. Nove bi odredbe ozbiljno i negativno intervenirale na tržištu digitalne glazbe, iako nema dokaza o neuspjehu tržišta. Predmetni članci ne poštuju načelo ugovorne slobode i kršili bi EU i međunarodno pravo.

Posebice bi retroaktivna primjena novih odredbi bila očito i nepravedno kršenje ugovorne slobode te legitimnih očekivanja stranaka, kao i temeljnog prava zaštite privatnog vlasništva.

Nadalje, uvođenje obveznog kolektivnog ostvarivanja ekskluzivnog prava stavljanja na raspolaganje javnosti izvođača, predstavljalo bi ograničenje ovog prava i kao takvo ne bi zadovoljilo test u tri koraka po EU i međunarodnom autorskom pravu. To bi se kosilo s uobičajenim iskorištavanjem prava izvođača i podrivalo bi njihovu slobodu da odluče kako koristiti i licencirati svoja prava.

Stoga Vas molimo da odbijete uvođenje spomenutih članaka u Prijedlog. Hrvatska ne bi trebala stvoriti štetni pravni presedan i pravni režim u EU-u koji bi u konačnici naštetio vlastitom glazbenom sektoru i obeshrabrio strana ulaganja.

Ostajemo vam na raspolaganju za sva pitanja.

S poštovanjem,

HDU, Hrvatska Diskografska Udruga, (IFPI Hrvatska) profesionalno je udruženje hrvatskih proizvođača fonograma.

ICMP svjetska je asocijacija za glazbene publishere i tvrtke. Predstavlja više od 90% svjetski objavljene glazbe.

IFPI je organizacija koja promiče interese međunarodne glazbene industrije širom svijeta. IFPI i njegova mreža nacionalnih grupa imaju preko 8000 članova u više od 70 zemalja. Misija IFPI-a je promicanje vrijednosti snimljene glazbe.

IMPALA predstavlja blizu 5000 glazbenih MSP-a. Njegova je misija rast neovisnog glazbenog sektora, vraćanje veće vrijednosti umjetnicima i promicanje kulturne raznolikosti i poduzetništva.

RUNDA neprofitna je udruga osnovana 2018. godine s ciljem promicanja interesa neovisnih glazbenih kompanija na Balkanu. Predstavlja izdavačke kuće i tvrtke na sedam teritorija bivše Jugoslavije (Slovenija, Hrvatska, Bosna, Srbija, Makedonija, Crna Gora i Kosovo) i Albaniji.

MEĐUNARODNE ORGANIZACIJE GLAZBENIH IZDAVAČA POSLALE DOPIS ZASTUPNICIMA U HRVATSKOM SABORU

Na adresu zastupnika Hrvatskog sabora u rujnu 2021. godine stigao je dopis kojim su im se obratile međunarodne udruge i asocijacije glazbenih izdavača i neovisnih izdavačkih tvrtki. U dopisu stoji da bi konačan prijedlog Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima koji će se uskoro naći na drugom čitanju u Saboru, ozbiljno naštetio razvoju hrvatskog glazbenog tržišta i hrvatskim i europskim glazbenim izvođačima. Tvrde i kako bi takav zakon onemogućio buduće investicije u glazbenu produkciju i izvođače, kao i inovacije u glazbenoj industriji. Prema njima, sporni članci zakona ne poštuju načelo ugovorne slobode i primjer su štetne intervencije u digitalno glazbeno tržište bez obzira što ne postoje dokazi o nefunkcioniranju tog tržišta.

„Ako se trenutni zakonski prijedlog usvoji, narušavaju se prihodi, rizik i održivost glazbene industrije, a također bi se naštetilo novim umjetnicima i vrijednostima hrvatske glazbe. Uvođenje bilo kojeg oblika obaveznog kolektivnog ostvarivanja prava izvođača izravno je kršenje EU Direktive o autorskom pravu i međunarodnih zakona o autorskim pravima te bi onemogućilo izvođače u izboru načina korištenja i licenciranja njihovih prava“, izjavila je Helen Smi-

th, izvršna direktorica IMPALE, Europske asocijacije nezavisnih glazbenih kompanija koja predstavlja preko pet tisuća tvrtki koje se bave tom djelatnošću.

„Trenutni zakonski prijedlog za provedbu Direktive o autorskim pravima na jedinstvenom digitalnom tržištu spriječit će učinkovito funkcioniranje hrvatskog glazbenog tržišta te buduća ulaganja i inovacije u našoj industriji. Organizacije iz cijele glazbene industrije poslale su zahtjev Hrvatskom saboru da hitno izmijeni ovaj prijedlog kako bi se osigurala budućnost hrvatskog glazbenog sektora.“, izjavila je Frances Moore, predsjednica organizacije IFPI, s preko osam tisuća članova u sedamdeset zemalja.

„Pismo koje su svjetske udruge i asocijacije glazbenih izdavača poslale zastupnicima Hrvatskog sabora jasno govori da nismo usamljeni u svojim tvrdnjama da je konačan prijedlog Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima koji je Vlada poslala u Sabor, ne samo protuustavan i protivan Direktivi Europske unije, nego se i protivi izdavačkoj praksi u razvijenim zemljama tržišne ekonomije. Taj nas prijedlog vraća unatrag, umjesto da regulira fer tržišne odnose i onemogućiti monopole koje bi određene udruge imale u slučaju njegova donošenja. Kao što su zaključile međunarodne udruge glazbenih izdavača, Hrvatska ne bi trebala izglasati štetan zakonski presedan i pravni okvir koji bi ozbiljno naštetio vlastitoj glazbenoj industriji i obeshrabrio strana ulaganja“, ovom je prigodom izjavila Maja Vidmar Klarić u ime Hrvatske diskografske udruge.

AKTIVNOSTI ZAPRAF-a I HRVATSKE DISKOGRAFSKE UDRUGE U POSTUPKU IMPLEMENTACIJE DSM DIREKTIVE U NOVI ZAKON O AUTORSKOM I SRODNIM PRAVIMA

ZAPRAF i HDU vrlo su aktivno sudjelovali u postupku implementacije DSM Direktive 2019/790 u hrvatsko zakonodavstvo, tj. donošenje novog Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima. Među ostalim više puta su se pravnim i poslovnim argumentima obratili premijeru Plenkoviću, Ministarstvu kulture i medija te ministrici Obuljen Koržinek, Državnom zavodu za intelektualno vlasništvo, Odboru za zakonodavstvo Hrvatskog sabora, Odboru za obrazovanje, znanost i kulturu Hrvatskog sabora, Odboru za informiranje, informatizaciju i medije Hrvatskog sabora, svim klubovima zastupnika Hrvatskog sabora, svim zastupnicima u Hrvatskom saboru, hrvatskim zastupnicima u Europskom parlamentu te drugim državnim tijelima i organizacijama.

SPORNE ODREDBE U NOVOM ZAKONU KOJE SE ODNOSU NA PROIZVOĐAČE FONOGRAMA

Ugovor o iskorištavanju glazbene umjetničke izvedbe na internetu

Članak 149.

(1) Ugovorom o iskorištavanju glazbene umjetničke izvedbe na internetu umjetnik izvođač obvezuje se za proizvođača fonograma osnovati pravo činjenja dostupnim javnosti te odgovarajuće pravo umnožavanja (u daljnjem tekstu: pravo iskorištavanja glazbene umjetničke izvedbe na internetu), a proizvođač fonograma obvezuje se umjetničku izvedbu na ugovoreni način iskorištavati i umjetniku izvođaču za stečena prava platiti ugovorenu naknadu, ako ugovorom nije drukčije određeno, te se brinuti o uspješnom iskorištavanju umjetničke izvedbe na internetu i davati umjetniku izvođaču podatke o iskorištavanju u skladu s odredbama ovoga Zakona.

(2) Ugovor iz stavka 1. ovoga članka sklapa se u pisanom obliku.

(3) Proizvođač fonograma dužan je sklopiti ugovor iz stavka 1. ovoga članka u odnosu na umjetničku izvedbu koju iskorištava na internetu sa svim izvođačima koji sudjeluju u umjetničkoj izvedbi.

(4) Ako proizvođač fonograma ne sklopi ugovor iz stavka 1. ovoga članka s nekim od umjetnika izvođača koji sudjeluju u umjetničkoj izvedbi ili ugovor iz stavka 1. ovoga članka ne sadrži sve odredbe iz stavka 1. ovoga članka, smatra se da se za te umjetnike izvođače prava iskorištavanja njihove glazbene umjetničke izvedbe na internetu

ostvaruju kolektivno, prema proizvođaču fonograma.

(5) Ako je umjetnik izvođač u pogledu svoje umjetničke izvedbe ujedno i proizvođač fonograma u smislu ovoga Zakona, na njega se ne primjenjuju odredbe iz ovoga članka te on može slobodno raspolagati svojim pravima umjetnika izvođača i pravima proizvođača fonograma.

Načela za određivanje visine cijene korištenja predmeta zaštite

Članak 240.

.....

(15) U slučajevima iz članka 149. stavka 4. ovoga Zakona cijena za činjenje dostupnim javnosti te za odgovarajući način umnožavanja umjetničke izvedbe utvrđuje se u postotku od prihoda koji komercijalizacijom umjetničke izvedbe putem interneta ostvari proizvođač fonograma, za svaku umjetničku izvedbu za koju se predmnijeva da se prava ostvaruju putem organizacije za kolektivno ostvarivanje prava. Proizvođač fonograma nije dužan organizaciji za kolektivno ostvarivanje prava platiti dio cijene za pojedinačnu izvedbu koji je proporcionalan udjelu onog izvođača koji je s njim sklopio ugovor iz članka 149. stavka 1. ovoga Zakona, koji bi tom izvođaču pripao prema pravilima o raspodjeli organizacije za kolektivno ostvarivanje prava. Naknadu za takvog izvođača proizvođač fonograma isplaćuje prema sklopljenom ugovoru.

Primjena Zakona na ugovore nastale prije njegova stupanja na snagu

Članak 306.

....

(5) Ugovori o iskorištavanju glazbenih izvedaba umjetnika izvođača koji su između umjetnika izvođača i proizvođača fonograma sklopljeni prije stupanja na snagu ovoga Zakona moraju se uskladiti s odredbama ovoga Zakona u roku od tri godine od dana stupanja na snagu ovoga Zakona, u protivnom će se smatrati da proizvođač fonograma nije stekao prava iskorištavanja glazbenih umjetničkih izvedaba na internetu te da se prava umjetnika izvođača u vezi s iskorištavanjem glazbenih umjetničkih izvedaba na internetu ostvaruju kolektivno.

NEUSKLAĐENOST ODREDBI NOVOG ZAKONA O AUTORSKOM PRAVU I SRODNIM PRAVIMA S USTAVOM RH I ACQUIS COMMUNAUTAIRE

U članku **26. Direktive (EU) 2019/790** propisano je sljedeće:

„Razdoblje primjene

1. Ova Direktiva primjenjuje se na sva djela i druge predmete zaštite koji su zaštićeni nacionalnim pravom u području autorskog prava 7. lipnja 2021. ili nakon tog datuma.
2. Ova Direktiva primjenjuje se ne dovodeći u pitanje akte sklopljene i prava stečena prije 7. lipnja 2021.“

Konačan prijedlog Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima – članak 306. stavak 5.

(5) Ugovori o iskorištavanju glazbenih izvedaba umjetnika izvođača koji su između

umjetnika izvođača i proizvođača fonograma sklopljeni prije stupanja na snagu ovoga Zakona moraju se uskladiti s odredbama ovoga Zakona u roku od tri godine od dana stupanja na snagu ovoga Zakona, u protivnom će se smatrati da proizvođač fonograma nije stekao prava iskorištavanja glazbenih umjetničkih izvedaba na internetu te da se prava umjetnika izvođača u vezi s iskorištavanjem glazbenih umjetničkih izvedaba na internetu ostvaruju kolektivno.“

Predložena odredba nedvojbeno je suprotna Direktivi koja se Zakonom implementira. Također je i protivna Ustavu Republike Hrvatske:

Članak 90. Ustava, stavci 4. i 5.: „(...) Zakoni i drugi propisi državnih tijela i tijela koje imaju javne ovlasti ne mogu imati povratno djelovanje. Iz posebno opravdanih razloga samo pojedine odredbe zakona mogu imati povratno djelovanje.“

Vlada ni predlagatelj Zakona nisu opravdali povratno djelovanje odredbe članka 306. stavka 5. Zakona "posebno opravdanim razlozima".

Iz sadržaja članka 306. stavka 5. novog Zakona, proizlazi da je upravo intencija zakonodavca retroaktivno preispitivanje ugovora o iskorištavanju glazbenih izvedaba umjetnika izvođača koji su između umjetnika izvođača i proizvođača fonograma sklopljeni prije stupanja na snagu novog Zakona te **narušavanje stečenih prava proizvođača fonograma i umjetnika izvođača stečena prije 7. lipnja 2021. godine.** Takvo zakonsko rješenje čini se u potpunosti suprotno sadržaju Direktive (EU) 2019/790 koja izričito zabranjuje retroaktivnu primjenu i ugrožavanje stečenih prava, uz to što se čini protivnom temeljnim načelima građanskog i ustavnog prava.

Osim toga obveza uvođenja faktično oblatornog kolektivnog ostvarivanja prava kroz članak 149. (u vezi s člankom 218.) i članak 306. stavak 5. Zakona, nigdje ne proizlazi iz Direktive (EU) 2019/790. Model predložen novim Zakonom čini se jedinstven

u odnosu na druga komparativna zakonodavstva država članica te problematičan iz perspektive prava EU. **Takvo faktično oblatorno kolektivno ostvarivanje prava dovodi u pitanje slobodu izbora umjetnika izvođača da samostalno odluče o načinu i opsegu iskorištavanja svojih isključivih prava te se više čini kao sredstvo ograničavanja prava, a ne poboljšanja položaja umjetnika izvođača, pogotovo imajući u vidu distinkciju između glavnih i sporednih izvođača.** Slijedom navedenog, takav model čini se neusklađen s ciljevima i duhom Direktive (EU) 2019/790.

Imajući u vidu sporne odredbe novog Zakona, neprikladna i nepotpuna transpozicija navedene direktive otvara **opasnost od pokretanja postupka protiv Republike Hrvatske pred Sudom EU od strane Europske komisije radi usklađenja zakonodavstva s Direktivom (EU) 2019/790.**

Zašto zakonodavac ponovno preispituje ugovore koji se već (godinama) ispunjavaju i traži da izvođači sada retroaktivno potvrđuju da su prava prenijeli? Nositeljima prava je važećim zakonom osigurana adekvatna zaštita i ako smatraju da su im neka prava povrijeđena i da se ne izvršavaju mogu zaštitu tražiti putem suda.

Zakonodavac je na ovaj način odlučio retroaktivno ulaziti u sadržaj privatnopravnih odnosa i pokušava nametnuti svoja pravila, umjesto da prema općim načelima ZOO-a, ostavi prostor da sudionici privatnopravnih odnosa sami o njima odlučuju, ako uopće smatraju da je nešto sporno. Uz navedeno vrijede se i: 1.) pravo vlasništva koje je Ustavom zajamčeno jednom kada je stečeno; 2.) poduzetnička i tržišna sloboda i 3.) sloboda rada.

Početkom studenoga 2021. godine HDU i ZAPRAF su uputili 30-ak pitanja o praktičnoj provedbi pojedinih odredbi Zakona predlagateljima i nositeljima zakonodavnog postupka - Državnom zavodu za

intelektualno vlasništvo te Ministarstvu kulture i medija, ali do veljače 2022. nisu zaprimili nikakav odgovor.

HDU I ZAPRAF PREDALI USTAVNOM SUDU PRIJEDLOG ZA OCJENU USTAVNOSTI NOVOG ZAKONA O AUTORSKOM PRAVU I SRODNIM PRAVIMA

Ustavnom sudu Republike Hrvatske su 4. siječnja 2022. godine predstavnici Hrvatske diskografske udruge i ZAPRAF-a zajedno sa svojim odvjetničkim timovima i pravnim ekspertima predali prijedlog za ocjenu ustavnosti novog Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima, koji je i u samom postupku donošenja izazvao brojne rasprave unutar glazbene industrije.

Istaknuto je kako su pojedine odredbe novog Zakona protuustavne jer dovode u pitanje jedno od temeljnih načela zabrane retroaktivnosti i zaštite stečenih prava. Ono što posebno zabrinjava je oduzimanje slobode izbora izvođačima i diskografima prilikom uređivanja njihovih međusobnih odnosa.

Ustavna stručnjakinja i odvjetnica **Sandra Marković** navela je da su u Prijedlogu ocjene suglasnosti Zakona s Ustavom: „Posebno istaknuta sporna pitanja vezana uz odnos umjetnika izvođača i proizvođača fonograma. Naime, već tijekom postupaka koji su u zakonodavnoj proceduri prethodili donošenju novog Zakona, struka i javnost izrazili su mnogobrojne primjedbe i polemike. Ustavno najzvučniji moment je retroaktivna revizija ugovora o iskorištavanju glazbenih izvedaba umjetnika izvođača koji su između umjetnika izvođača i proizvođača fonograma sklopljeni prije stupanja na snagu ovoga Zakona.“

Iz udruga su naveli kako je u praksi nemoguće izvršiti odnosno nanovo sklapati nove ugovore sa tisućama glazbenika za preko 180 000 snimaka koliko ih postoji u hrvatskoj diskografiji. Smatraju kako je glavna intencija ove jedinstvene odredbe o retroaktivnom reguliranju odnosa koju ne poznaje niti jedna druga država članica EU i koja je u izričitoj suprotnosti s Direktivom i Ustavom ta da ukoliko se ne potpišu ugovori sa svim izvođačima koji su snimali na snimci, da se prava izvođača ostvaruju isključivo preko jedne organizacije za kolektivno ostvarivanje prava koja ima monopol i nema baš nikakve veze sa nastankom snimke, ulaganjima u snimku i koja za sebe zadržava određeni iznos provizije.

„Uopće nije postojala potreba za uvođenjem bilo kakvih novih pravila, pogotovo ne onih koji ne idu u smjeru zaštite izvođača i glazbene industrije u Hrvatskoj. Dodatno zabrinjava činjenica što je zakonodavac zanemario da se upravo o takvim i sličnim pravilima raspravljalo pred Europskim tijelima kada se donosila Direktiva koja je morala biti implementirana u ovaj novi Zakon, a koja su sva redom bila odbijena jer je ustanovljeno da jedinstveno digitalno glazbeno tržište ne bi funkcioniralo.“ istaknula je odvjetnica **Iva Kuštrak Managić**.

Maja Vidmar Klarić, u ime ZAPRAF-a i HDU-a na kraju je poručila: „Svjesni smo da će ovaj postupak trajati, ali vjerujemo da će suci Ustavnog suda vrlo detaljno analizirati odredbe novog Zakona s Ustavom, kao i Direktivu EU koju smo bili dužni implementirati.“

Hrvatski diskografi godišnje investiraju preko 30 milijuna kuna u nove snimke i izvođače, a glazbena industrija generira nekoliko stotina milijuna kuna prihoda od čega značajni iznos ide i u državni proračun.

VREMENSKI PREGLED

POSTUPKA DONOŠENJA

ZAKONA

lipanj 2019.

Direktiva o autorskom pravu - DSM Direktiva 2019/790 usvojena je u Europskom parlamentu i stupila je na snagu 7. lipnja 2019. godine uz dvogodišnji rok za implementaciju u nacionalna zakonodavstva država članica EU.

srpanj 2019.

U srpnju 2019. godine u Hrvatskoj se **formira Radna skupina** u kojoj će se raspravljati pitanja vezana uz pojedina prava različitih nositelja prava obuhvaćenih novim Zakonom o autorskom pravu i srodnim pravima.

listopad 2019.

U mjesecu listopadu 2019. održava se **prvi sastanak Radne skupine** – u **prvi Nacrt Zakona** stavljena je odredba o novom pravu za izvođače od digitalnih servisa i o obveznom kolektivnom ostvarivanju tih istih prava, koja bi se ostvarivala isključivo preko njihove izvođačke organizacije. Sve to u suprotnosti je sa ciljevima i odredbama Direktive.

travanj - svibanj 2020.

Uz pravne i poslovne argumente Hrvatske diskografske udruge, ZAPRAF-a, Svjetske diskografske organizacije - IFPI-ja i nezavisne europske organizacije glazbenih izdavača - IMPALE spomenuta odredba se izbacuje iz Nacrta prije početka **e-savjetovanja koje je trajalo od 17. travnja do 17. svibnja 2020. godine.**

listopad 2020.

Iako je vezano uz tekst prijedloga Zakona koji je upućen na javno savjetovanje objavljeno Izvješće o savjetovanju sa zainteresiranom javnošću, u **mjesecu listopadu 2020. pojavljuje se kompletno novi set odredbi o obvezi sklapanja kolektivnih sporazuma između udruga izvođača i diskografa** kojim bi se uredili pojedinačni ugovori između glazbenih izdavača i umjetnika izvođača.

studenj 2020.

Vlada je u studenom 2020. usvojila takav prvi nacrt Zakona.

veljača 2021.

Nacrt Zakona prošao je sve nadležne odbore unutar Sabora, te je prvo čitanje u Saboru održano **početkom veljače 2021.**

Nacrt Zakona prošao je prvo čitanje u Saboru, a ministrica kulture i medija **Nina Obuljen Koržinek najavila je održavanje tematske sjednice** unutar Odbora za informiranje, informatizaciju i medije na kojoj će se raspraviti o odnosu izvođača i diskografa.

lipanj 2021.

15. lipnja održana je tematska sjednica Odbora za informiranje, informatizaciju i medije Hrvatskog sabora vezana uz ovu problematiku.

Dan nakon, 16. lipnja HDU i ZAPRAF zaprimili su novi prijedlog Nacrta zakona s ponovno kompletno novim odredbama koje propisuju kako točno trebaju izgledati ugovori između izvođača i diskografa, u kojem obliku se moraju sklapati i sl., a ukoliko tako ne budu sačinjeni uvodi se zakonska presumpcija da se sve ostvaruje obvezno kolektivno. Pred diskografe je stavljena obveza da sve sklopljene ugovore moraju dostavljati HUZIP-u koji će onda procjenjivati koji je Ugovor valjan, a koji ne čime mu se daje pozicija tijela javne vlasti.

Nakon ponovnog pravnog argumentiranja predstavnika glazbenih izdavača (diskografa) i **ove odredbe su promijenjene u obliku konačnog prijedloga Zakona koji sada uvodi retroaktivnu primjenu i kaže da se moraju revidirati svi ugovori ikada sklopljeni za sve snimke hrvatske diskografije. Ako se to ne napravi u roku 3 godine, smatra se zakonski da se prava za izvođače ostvaruju obvezno kolektivno preko njihove organizacije.**

srpanj 2021.

29. srpnja 2021. godine održana je zadnja sjednica Vlade pred ljetnu stanku na kojoj je usvojen Nacrt konačnog prijedloga zakona o autorskom pravu i srodnim pravima

listopad 2021.

Saborska rasprava o konačnom prijedlogu Zakona održana je krajem rujna, a Zakon je izglasan u Hrvatskom saboru **1. listopada 2021. godine** sa 76 glasova za, 46 protiv i jedan suzdržani glas. Novi Zakon stupio je na snagu **22. listopada 2021. godine.**

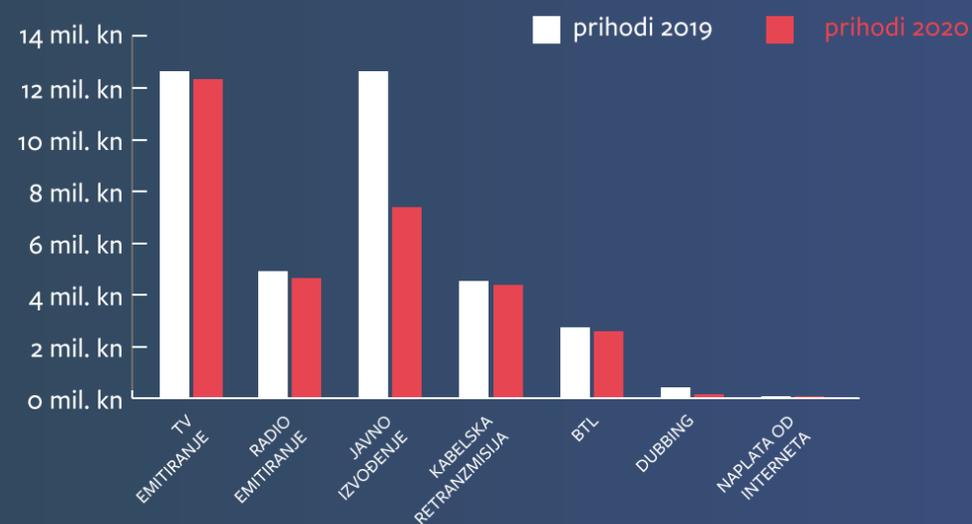
FINANCIJSKO IZVJEŠĆE ZA 2020. GODINU

PRIKUPLJENE NAKNADE

U reparticijskoj godini 2020. sveukupno je prikupljeno 31.282.590,81 kn te je u odnosu na 2019. godinu zabilježen pad ukupnih prihoda u iznosu od 6.243.360,87 kn tj. 16,64%.

	PRIHODI 2020	UDIO U PRIHODIMA 2020.
TV EMITIRANJE	12.159.743,48 kn	38,86%
RADIO EMITIRANJE	4.467.419,83 kn	14,28%
JAVNO IZVOĐENJE	7.786.220,72 kn	24,88%
KABELSKA RETRANSMISIJA	4.026.242,66 kn	12,87%
BTL	2.550.254,92 kn	8,15%
DUBBING	248.253,59 kn	0,79%
NAPLATA OD INTERNETA	44.455,61 kn	0,14%
UKUPNO	31.282.590,81 kn	100%

Ukupni prihodi ZAPRAF-a

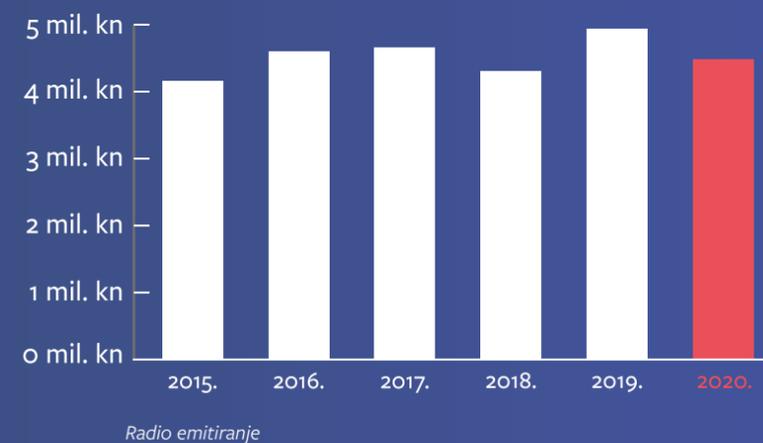
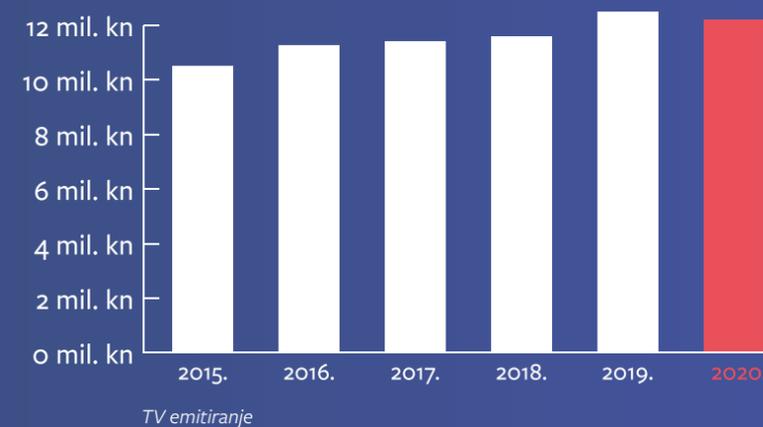

Razlika u prihodima 2019. - 2020.

RADIODIFUZIJSKO EMITIRANJE

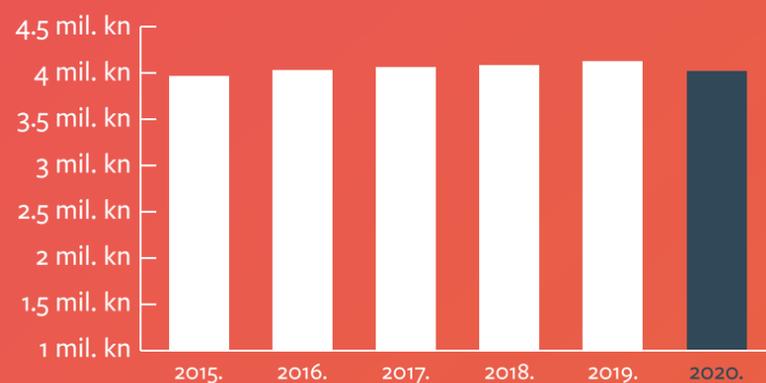
Od prava s osnove radiodifuzijskog emitiranja ukupno je u 2020. godini prikupljeno 16.627.163,31 kn, a u navedenu kategoriju spada korištenje prava proizvođača fonograma u emitiranju televizijskih i radio postaja.

U odnosu na 2019. godinu prikupljena naknada pala je za 806.102,36 kn odnosno za 4,62%.

REEMITIRANJE (KABELSKA RETRANSMISIJA)

Od prava s osnove radiodifuzijskog reemitiranja (kabelske retransmisije) u 2020. godini ukupno je prikupljeno 4.026.242,66 kn što u odnosu na 2019. godinu predstavlja pad od 4,82%.

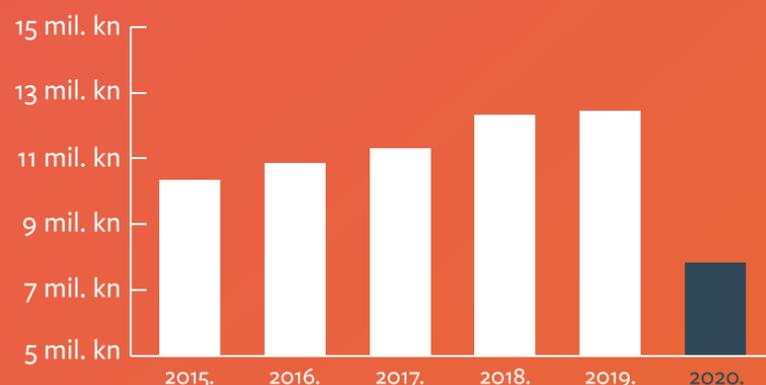

Reemitiranje (kabelska retransmisija)

JAVNO IZVOĐENJE

U 2020. godini je s osnove javnog izvođenja prikupljeno 7.786.220,72 kn što predstavlja pad naknade od 37,77% u odnosu na 2019. godinu.

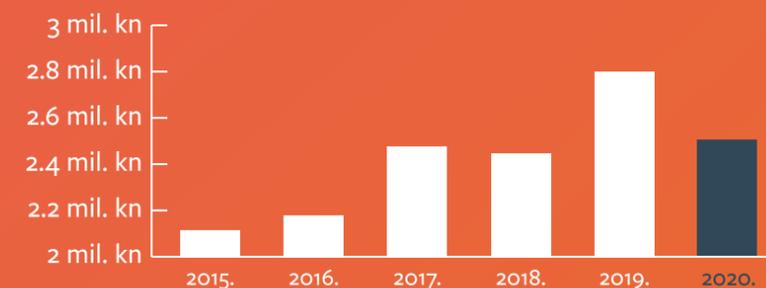
Pad naknada s osnove javnog izvođenja odnosi se na izvanrednu situaciju vezano uz epidemiju COVID-19 i posljedičnog otkazivanja i ograničavanja održavanja koncerata, glazbenih festivala, turneja, klupskih programa i sl.

Javno izvođenje

NAKNADA ZA REPRODUCIRANJE FONOGRAMA ZA PRIVATNO ILI DRUGO VLASTITO KORIŠTENJE (TZV. BLANK TAPE LEVY)

U 2020. godini od naknada za reproduciranje fonograma za privatno ili drugo vlastito korištenje ukupno je prikupljeno 2.550.254,92 kn. U odnosu na prethodnu reparticijsku godinu zabilježen je pad prikupljenih naknada po osnovi korištenja ovih prava za 9,01%.

BTL

PRAVA S OSNOVE MEHANIČKE REPRODUKCIJE (TZV. DUBBING)

U ovoj kategoriji prikupljene su naknade s osnove prava za korištenje fonograma za DJ-e, jukeboxe te digitalne arhive na radio i tv postajama. U 2020. godini za mehanička prava ukupno je prikupljeno 248.253,59 kn što u odnosu na 2019. godinu predstavlja pad od 50,58%.

Ovo je ujedno i kategorija prava odnosno korisnika gdje je zabilježen najveći pad prihoda u odnosu na prošlu godinu.

Dubbing

NAPLATA OD INTERNET KORISNIKA

U kategoriji Internet korisnika prikupljene su naknade s osnove prava za korištenje fonograma u području on-line korištenja glazbe (npr. background music, web casting, simulcasting, live streaming, streaming-on-demand, streaming-nearly-on-demand i sl.).

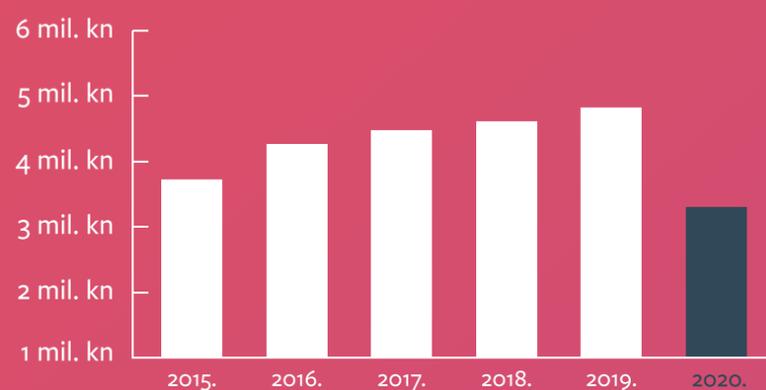
U odnosu na prethodnu reparticijsku godinu zabilježen je pad prikupljenih naknada po osnovi korištenja ovih prava za 3,83%.

IZDVAJANJA NA IME TROŠKA OSTVARIVANJA

Od ukupno prikupljenog iznosa naknada za korištenje prava proizvođača fonograma u 2020. godini koji je iznosio 31.282.590,81 kn troškovi kolektivnog ostvarivanja prava proizvođača fonograma podijeljeni su na dvije osnove: troškovi prikupljanja naknada te troškovi obrade podataka i raspodjele naknada. U reparticijskoj godini 2020., ukupni trošak prikupljanja naknada iznosio je 3.265.958,50 kn.

JAVNO IZVOĐENJE	1.776.941,42 kn
LOKALNE RADIO I TV POSTAJE	415.351,38 kn
KABEL	676.829,01 kn
BTL	357.035,69 kn
DIGITALNE ARHIVE	2.561,80 kn
JUKEBOX	22.698,82 kn
DJ	24.390,10 kn
ZABAVNE PRIREDBE	13.889,34 kn
NAPLATA OD INTERNETA - JAVNO PRIOPĆAVANJE	6.350,80 kn
NAPLATA OD INTERNETA - REPRODUKCIJA	2.540,32 kn
UKUPNO	3.265.958,50 kn

Troškovi prikupljanja naknada (preko HDS ZAMP-a)

Trošak ZAMP-a

Troškovi obrade podataka i raspodjele naknada u 2020. godini iznosili su 4.838.310,06 kn, a obuhvaćali su sve troškove obrade podataka te troškove ureda (zakupnina poslovnog prostora, osobni dohotci zaposlenicima, računovodstvo, IT službe, pravne službe, usluge telekomunikacija, Interneta, članarine Svjetskoj diskografskoj organizaciji (IFPI), troškovi promidžbe, akcija za zaštitu intelektualnog vlasništva, seminare, konferencije i sl.

RASPODJELA NAKNADA ZA REPARTICIJSKU GODINU 2020.

Nakon rekordno uspješne 2019. godine po prikupljenim i raspodijeljenim naknadama, 2020. godina i pandemija uzrokovana COVID-om postavila je brojne izazove za sustav kolektivne zaštite.

Prestanak rada ugostiteljskih objekata, hotela, niza uslužnih i trgovačkih radnji značilo je da će se naplata glazbenih licenci tijekom perioda izvanrednog stanja svoditi na vrlo niske iznose, što se odrazilo i na ukupno prikupljene naknade u 2020. godini. Slijedom navedenog, u ukupnim prihodima bilježimo pad od 16,64%, tj. 6.243.360,87 kn.

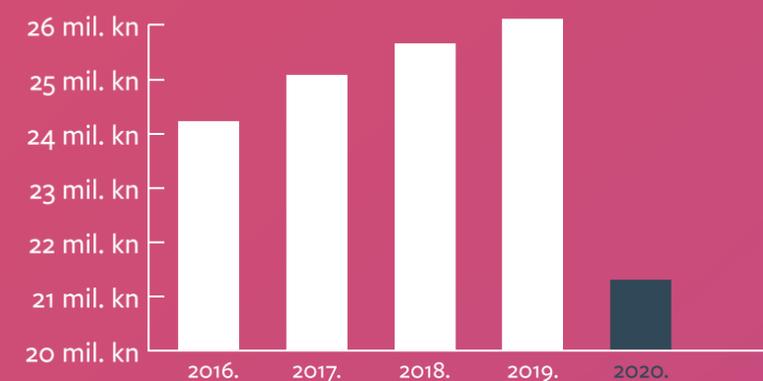
Raspodjela naknada, po već dobro uspostavljenom modelu, obuhvaćala je sve snimke koje su se koristile. Tako je naša informatička služba obradila više od 17 milijuna emitiranja snimaka, a ukupan broj jedinstvenih korištenih snimaka u 2020. godini iznosi 330.002. Najemitiranija domaća snimka u 2020. godini je „Mali krug velikih ljudi“ – Massimo s 11.583 emitiranja, dok je najemitirana

nija inozemna snimka „Blinding Lights“ - The Weeknd s 9.937 izvođenja.

Također, prije konačne raspodjele naknada za 2020. godinu, isplaćeno je 10 (deset) mjesečnih akontacijskih rata onim nositeljima prava koji su u prethodnoj godini ostvarili naknade veće od 100.000,00 kn odnosno 3 (tri) kvartalne akontacijske rate onim nositeljima prava koji su u prethodnoj godini ostvarili naknade veće od 40.000,00 kn.

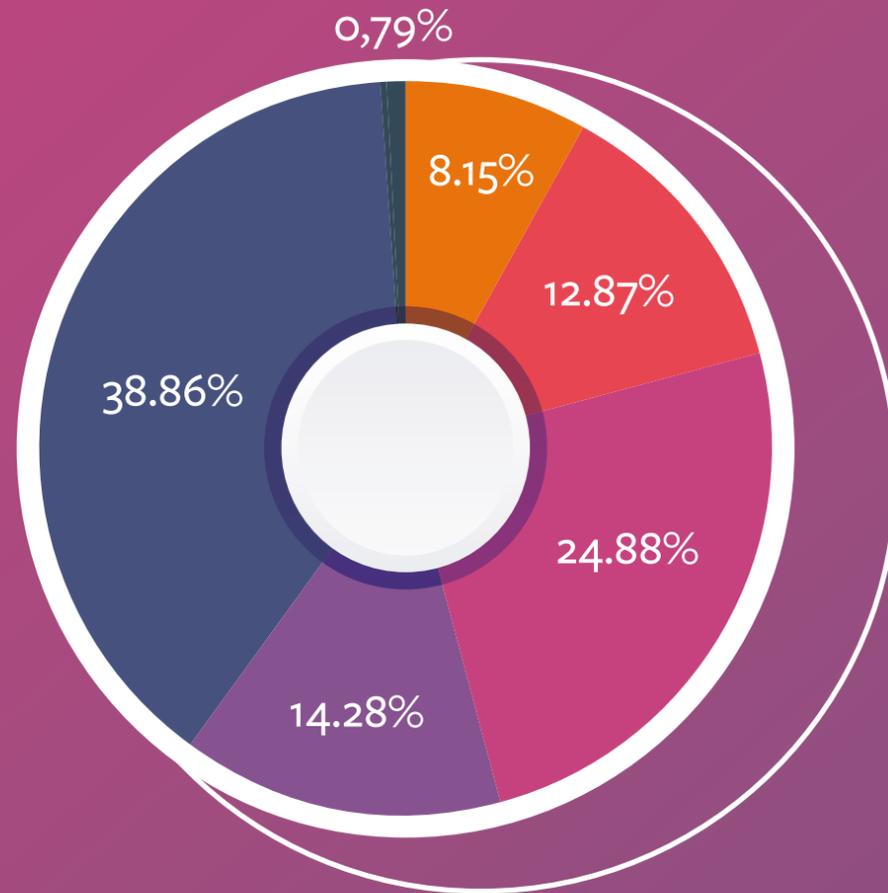
Unatoč otežanim uvjetima rada možemo naglasiti kako je protekla godina za proizvođače fonograma i dalje bila vrlo aktivna. Naime, u 2020. godini u ZAPRAF bazu prijavljeno je ukupno 7.402 novih fonograma. Za 2020. godinu, u ZAPRAF bazi se nalazilo preko 10,2 milijuna prijavljenih inozemnih fonograma te 175.545 domaćih fonograma.

Nažalost, zbog ukupnog pada prihoda, naknade za proizvođače fonograma su u 2020. godini bile u manjim iznosima nego što je to bilo u proteklom razdoblju. Međutim, vjerujemo i nadamo se da će se sustav kolektivne zaštite autorskog i srodnih prava ubrzano oporavljati, te da ćemo se već sljedeće godine vratiti na rast ukupnih prihoda.

Raspodjela naknada

UDIO U UKUPNIM PRIHODIMA

TOP 10 NAJEMITIRANIJIH DOMAĆIH SNIMAKA U 2020.

1. Mali krug velikih ljudi - Massimo – **11.583**
2. Sva naša ljeta - Vatra – **9.396**
3. Ne daj na nas - Pavel, Tedi Spalato – **9.232**
4. Samo nek ona sretna je - Marko Kutlić – **9.043**
5. Da biram - Nina Badrić – **8.660**
6. Sve dok sanjaš - Franka – **8.861**
7. Voli me - Petar Grašo – **8.449**
8. Sva blaga ovog svijeta - Mia Dimšić, Marko Tolja – **8.373**
9. Ako te pitaju - Petar Grašo – **7.967**
10. Divlji vjetre - Damir Kedžo – **7.766**

TOP 10 NAJEMITIRANIJIH INOZEMNIH SNIMAKA U 2020.

1. Blinding Lights - The Weeknd – **9.937**
2. Senorita - Shawn Mendes, Camila Cabello – **6.302**
3. Don't Start Now - Dua Lipa – **6.262**
4. Physical - Dua Lipa – **6.245**
5. Breaking Me - Topic, A7S – **5.938**
6. Dance Monkey - Tones & I – **5.858**
7. Apologize - Timbaland, One Republic – **5.667**
8. Memories - Maroon 5 – **5.618**
9. Ride It - Regard – **5.616**
10. Rain On Me - Lady Gaga, Ariana Grande – **5.478**

Prošle godine proizvođači fonograma su u online aplikaciji ZAPRAF-a prijavili ukupno **7.402 novih fonograma. U 2020. godini obrađeno je **17.047.636** emitiranja snimaka, a ukupan broj jedinstvenih korištenih snimaka iznosi **330.002**. Postotak prepoznatljivosti izvještaja od korisnika s prijavljenim snimkama u ZAPRAF bazi iznosi **94%**. Za 2020. godinu, u ZAPRAF bazi se nalazilo preko **10,2 milijuna** prijavljenih inozemnih fonograma te **175.545** domaćih fonograma. ZAPRAF je u 2020. godini ukupno prikupio **31.282.590,81 kn**. Raspodjela naknada za proizvođače fonograma u 2020. godini iznosila je **21.195.017,62 kn**.**

REVIZORSKO IZVJEŠĆE

U studenom 2021. godine je obavljena redovna godišnja financijska revizija poslovanja ZAPRAF-a od strane neovisne revizorske kuće BDO Croatia d.o.o.

Tel: +385 1 2395 741
Fax: +385 1 2303 691
E-mail: bdo-croatia.hr

BDO Croatia d.o.o.
10000 Zagreb
Radnička cesta 180

UDRUGA ZA ZAŠTITU, PRIKUPLJANJE I RASPODJELU
NAKNADA FONOGRAFSKIH PRAVA - ZAPRAF
Ulica kneza Borne 5, Zagreb

IZVJEŠĆE O ČINJENIČNIM NALAZIMA

Primijeni smo postupke određene u dogovoru s Vama koji su navedeni u nastavku, a vezano uz Opći obračun raspodjele prihoda od prava iskorištavanja fonograma proizvođačima fonograma za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2020. godine (u nastavku „Opći obračun raspodjele“) koji je pripremila Udruga za zaštitu, prikupljanje i raspodjelu naknada fonografskih prava - ZAPRAF (u nastavku „Udruga“).

Izveštaj je pripremljen za potrebu ispitivanja i ocjene Općeg obračuna raspodjele sukladno čl.167.st.9. Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima (NN 167/03, 79,07, 80/11, 141/13, 127/14, 62/17 i 96/18) (u nastavku „Zakon“) u svrhu izrade izvješća o činjeničnim nalazima.

Naš angažman je obavljen u skladu s Međunarodnim standardom za povezane usluge 4400 - Angažmani za obavljanje dogovorenih postupaka u vezi s financijskim informacijama. Postupci su obavljeni isključivo u svrhu ispitivanja i ocjene općeg obračuna raspodjele prihoda od prava iskorištavanja fonograma proizvođačima u skladu s našim Ugovorom s Udrugom od 26. listopada 2020. godine.

Postupci koje smo primijenili obuhvaćaju sljedeće:

- (1) Pregledali smo normativnu dokumentaciju Udruge koja je primijenjena prilikom izrade Općeg obračuna raspodjele kako bi provjerili jesu li odrednice dokumentacije u skladu sa zahtjevima Zakona. Dokumentacija koju smo pregledali u obuhvatu naših postupaka uključuje Statut Udruge, Pravilnik o zaštiti prava proizvođača fonograma i raspodjeli naknada za iskorištavanje fonograma Udruge, zapisnike i donesene odluke sa sjednica Upravnog odbora Udruge. Razmotrili smo odredbe navedenih dokumenata kako bi razumjeli pravila obračunavanja i raspodjele, te postupaka korištenih prilikom izračuna zakonski utvrđenih izdavanja iz mase za raspodjelu unutar Općeg obračuna raspodjele iz Priloga 2.
- (2) Provjerili smo usklađenost Općeg obračuna raspodjele Udruge sa dokumentacijom na temelju koje je sastavljen Opći obračun raspodjele (ugovori, izlazni računi korisnicima fonografskih prava, ulazni računi nositelja prava, izvodi sa transakcijskog računa i drugo).
- (3) Provjerili smo urednost i vjerodostojnost naprijed navedene dokumentacije te evidentiranje iste u poslovnim knjigama Udruge prema Zakonu o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija (NN 121/2014).

Zatim smo napravili analitičke preglede:

- prihoda prema izvorima i usporedbu istih sa konačnom raspodjelom naknada odnosno Općim obračunom raspodjele,
- raspodjele prihoda od prava po nositeljima prava i ulaznih računa od nositelja prava i usporedbu istih sa konačnom raspodjelom naknada odnosno Općim obračunom raspodjele.

1

BDO Croatia d.o.o.

Činjenični nalazi

- a) Vezano za točku 1. - utvrdili smo da je normativna dokumentacija Udruge koja je primijenjena prilikom izrade Općeg obračuna raspodjele u skladu sa odredbama Zakona.
- b) Vezano za točku 2. - utvrdili smo da je Opći obračun raspodjele Udruge usklađen sa dokumentacijom na temelju koje je sastavljen.
- c) Vezano za točku 3. - utvrdili smo da je dokumentacija na temelju koje je sastavljen Opći obračun raspodjele uredna i vjerodostojna, a evidentiranje iste u poslovnim knjigama Udruge provedeno je prema Zakonu o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija.

Temeljem provedenih postupaka utvrđeno je da je Opći obračun raspodjele prihoda od prava iskorištavanja fonograma proizvođačima fonograma za 2020. godinu sastavljen i realiziran sukladno čl. 166. i 167. Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima, Pravilniku o zaštiti prava proizvođača fonograma i raspodjeli naknada za iskorištavanje fonograma i na njima temeljenim odlukama Upravnog odbora Udruge za zaštitu, prikupljanje i raspodjelu naknada fonografskih prava - ZAPRAF od 11. svibnja 2021. godine.

Definirani okvir

Navedeni postupci koje smo obavili ne predstavljaju reviziju niti uvid u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima ili Međunarodnim standardima za angažmane uvida, pa ne izražavamo nikakvo uvjerenje.

Napominjemo da smo reviziju godišnjih financijskih izvještaja Udruge za 2020. godinu obavili prema Ugovoru o reviziji financijskih izvještaja sukladno Zakonu o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija i Međunarodnim revizijskim standardima. Na osnovi obavljene revizije izdali smo izvješće neovisnog revizora od 24. svibnja 2021. godine i izrazili mišljenje da su godišnji financijski izvještaji Udruge za godinu završenu 31. prosinca 2020. godine sastavljeni u svim značajnim odrednicama u skladu sa Zakonom o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija.

Izvešće o činjeničnim nalazima je isključivo za uporabu Udruge i u svrhu dostavljanja istog sukladno čl.167 st.10. Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima.

Ovo izvješće se odnosi samo na Opći obračun raspodjele, a ne na bilo koje financijske izvještaje Udruge kao cjeline.

Naš je izvještaj isključivo za svrhu navedenu u prvom odjeljku ovog izvještaja i za vašu informaciju i nije namijenjeno za druge svrhe niti za distribuiranje nekim drugim strankama bez naše prethodne suglasnosti.

U Zagrebu, 22. studenoga 2021. godine

BDO Croatia d.o.o.
Radnička cesta 180
10000 Zagreb

Vstipić
Vedrana Štapić, član Uprave

Fluzić
Angelija Nižić, ovlaštena revizor

BDO
BDO Croatia d.o.o.
Zagreb, Radnička cesta 180
OIB: 76394522236

2

2

OSTALE AKTIVNOSTI

ODRŽAN JOŠ JEDAN TOP.HR MUSIC AWARDS

Top.HR Music Awards glazbena je nagrada u organizaciji Hrvatske diskografske udruge i RTL-a, a predstavlja jedinstveno glazbeno priznanje na domaćoj sceni. Pobjednici se nagrađuju u sveukupno devet kategorija, a određuju se prema egzaktnim podacima dobivenim prema radijskom emitiranju HR Top 40 koja uključuju više od 140 radijskih postaja diljem zemlje. Uz to, nagrađuju se najprodavaniji albumi prema podacima o fizičkoj prodaji te prema podacima o digitalnoj prodaji na glazbenim streaming servisima.

Foto: Samir Cerić Kovačević

Prošlogodišnje izdanje Top.HR Music Awards održano je s dvije lokacije - najsuvremenijeg televizijskog studija RTL-a gdje su dodjelu nagrada vodili Ana Radišić i Tomislav Jelinčić, te iz studija u Jadran filmu gdje je prisutne ugostila Edita Misirić Vrkljan.

Aktualna epidemija koronavirusa dovela je glazbenu scenu u najneobičniju situaciju, te se dodjela nažalost održala bez publike. Dodjelu je putem video veze uveličala jedna od najpopularnijih svjetskih glazbenica – **Dua Lipa** koja je osvojila nagradu u kategoriji najprodavaniji strani album odnosno strani izvođač godine.

Top.HR Music Awards' statuom Steklarne Rogaska tako su bili okrunjeni sljedeći izvođači:

Pjesma godine "Mali krug velikih ljudi" (**Massimo**), muški izvođač godine **Marko Kutlić**, ženski izvođač godine, drugu godinu zaredom bila je **Franka Batelić**, grupa godine **Pavel**, novi izvođač godine je **Nika Turković**, najprodavaniji domaći album "Sretan put" (**Mia Dimšić**), najprodavaniji inozemni album "Future Nostalgia" (**Dua Lipa**), streaming singl godine "Ne boj se" (**Marko Perković Thompson**) te streaming izvođač godine **Dino Merlin**.

Foto: Samir Cerić Kovačević

TOP.HR U MEDIJIMA

Top.HR Music Awards otkrio tko su najuspješniji glazbenici u protekloj godini

Autor: Diva | 06. Veljače 2021. U 12:51 | Podijelite članak f t

Foto: Arhiva

Sinoćnju dodjelu putem video veze uveličala je trenutno jedna od najpopularnijih svjetskih glazbenica – Dua Lipa koja je osvojila nagradu u kategoriji najprodavaniji strani album odnosno strani izvođač godine.

Najviše očekivana dodjela glazbenih nagrada – Top.HR Music Awards sinoć je otkrila tko su najuspješniji glazbenici u protekloj godini. Struka, ali i publika je s velikim nestrpljenjem od najave ovogodišnje dodjele željela saznati koja su to glazbena imena obilježila proteklu godinu koja je bila sve samo ne obična. Top.HR Music Awards održan je sinoć i to s dvije lokacije - najsuvremenijeg televizijskog studija RTL-a te iz studija u Jadran filmu, ali ove godine na žalost bez publike. Aktualna epidemija koronavirusa dovela je glazbenu scenu u najneobičniju

Top.HR Music Awards otkrio tko su najuspješniji glazbenici u protekloj godini

Autor: Sponzorirani članak • Zadržaj izvješća 06.02.2021 18:33 • Objavljeno 06.02.2021 u 18:33

Izvor: Promo fotografije / Autor: promo

Najiščekivanija dodjela glazbenih nagrada – Top.HR Music Awards sinoć je otkrila tko su najuspješniji glazbenici u protekloj godini.

NAJNEOBIČNIJU GLAZBENU GODINU OKRUNIT ĆE TOP.HR MUSIC AWARDS 2021.

Četvrtak, 11. siječnja, 2021.

Mnogi će se složiti da glazba spaja. Ona inspirira, tjeli, nasmijava, ponekad radi nje i zaplaćemo, ali njezina je moć upravo u tome što vraća u trenutke i podsjeća na sve male pobjede i poraze, budi nadu i u ovim trenucima kada je sve nekako stalo, ona je tu. Nije izgubljena, zabranjena ni oduzeta. Teška godina je iza nas, ne postoji zanimanje koje nije osjetilo promjenu i neizvjesnost. Koncerti se nisu održavali, neki su gubili, a neki dobivali inspiraciju. Unatoč svim čudnim, teškim i nepredvidivim situacijama – glazba i dalje živi i glazba se i dalje stvara.

NOVI PROJEKT HDU-a: DISKOGRAFSKA SPAJALICA

Vođeni idejom spajanja glazbenog svijeta pod jedan nazivnik, odlučili smo publici približiti riječi onih bez kojih taj svijet ne bi bio moguć – glazbenicama i glazbenicima. Cilj novog projekta je putem zanimljivih i sadržajnih intervjua predstaviti najbolje doajene te najnovije talentirane izvođače i izvođačice. Intervjui se objavljuju dva puta mjesečno, pod perom Zlatka Turkalja Turkija, koji svojim dugogodišnjim iskustvom čitateljima predstavlja ono najbolje od glazbe.

„Jako me veseli ovaj glazbeni projekt u kojem su povezane sve karike važne za uspjeh jedne pjesme, autora i izvođača. Razgovori o glazbi danas i u zlatno vrijeme diskogra-

fije siguran sam kako će pomoći talentiranim ljudima koji su originalni, kreativno buntovni i znaju što žele. Naši razgovori o glazbenoj produkciji i stvaralaštvu namijenjeni su svima kojima je glazba više od zabave. Glazbenicima kojima se vrata pozornice teško ili nikako ne otvaraju, jer ih ne zanima sudjelovanje u talent showu, nisu spremni na kompromise samo da bi bili na TV-u ili u nekom glazbenom timu u kojem će najmanje biti svoji“, izjavio je tom prilikom Zlatko Turkalj Turki.

Glazbenici s kojima smo obavili intervjue u 2021. godini bili su:

Dino Merlin, Vanna, Tonči Huljić, Zdenka Kovačiček, Alfi Kabiljo, Radojka Šverko, Zrinko Tutić, Želimir Babogredac, Tereza Kesovija, Doris Dragović, Tomislav Mrduljaš, Đani Stipaničev, Bruno Langer, Renato Metessi, Miro Ungar, Alka Vuica, Miroslav Rus, Boris Novković, Jasenko Houra, Silvije Glojnarčić.

Diskografska spajalica

HDU

Dani Stipaničev Foto: Zlatko Turkalj Turki

Bruno Langer i Zlatko Turkalj Foto: Zlatko Turkalj Turki

Renato Metessi i Zlatko Turkalj Foto: Zlatko Turkalj Turki

Tomislav Mrduljaš i Zlatko Turkalj Foto: Zlatko Turkalj Turki

Zdenka Kovačiček i Zlatko Turkalj Foto: Zlatko Turkalj Turki

Silvije Glojnarić i Zlatko Turkalj Foto: Zlatko Turkalj Turki

Miroslav Rus i Brane Bekić Foto: Hit Produkcija

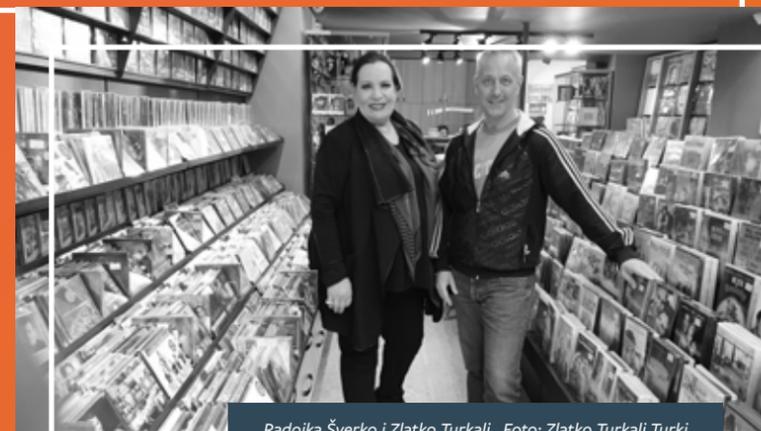
Dubravko Majnarić i Zlatko Turkalj Foto: Zlatko Turkalj Turki

Matija Dedić i Zlatko Turkalj Foto: Zlatko Turkalj Turki

Tonči Huljić Foto: Zlatko Turkalj Turki

Radojka Šverko i Zlatko Turkalj Foto: Zlatko Turkalj Turki

Dino Merlin Foto: Zlatko Turkalj Turki

Alfi Kabiljo Foto: Sara Potisk

Miroslav Rus Foto: Hit Produkcija

Želimir Babogredac i Zlatko Turkalj Foto: Zlatko Turkalj Turki

Jasenko Houra i Zlatko Turkalj Foto: Zlatko Turkalj Turki

Boris Novković i Zlatko Turkalj Foto: Zlatko Turkalj Turki

Želimir Babogredac i Zlatko Turkalj Foto: Zlatko Turkalj Turki

Doris Dragović Foto: Andrej Babić

Zrinko Tutić i Zlatko Turkalj Foto: Zlatko Turkalj Turki

Tereza Kesovija i Zlatko Turkalj Foto: Zlatko Turkalj Turki

Miro Ungar i Zlatko Turkalj Foto: Zlatko Turkalj Turki

PROGLAŠENI NAJPRODAVANIJ VINILI ZA 2020. GODINU

Sredinom veljače 2021. godine u glazbenom dućanu Croatia Recordsa emitirana je posebna epizoda Svijeta diskografije, uglednog radijskog voditelja, urednika i glazbenog kritičara Zlatka Turkalja. Tom prilikom dodijeljena su priznanja izvođačima čiji su vinili bili najprodavaniji u 2020. godini. Nagrade im je dodijelio Želimir Babogredac, predsjednik Hrvatske diskografske udruge.

Top-lista vinila objavljuje se od 2018. godine, a temelji se na podacima prodaje vinila sa svih prodajnih mjesta u Hrvatskoj. Ova top lista još je jedan od pokazatelja da Hrvatska diskografska udruga redovito prati svjetska i domaća kretanja u glazbenoj industriji i svoje aktivnosti provodi na temelju relevantnih i aktualnih zbivanja.

Nagrađen vinil godine, ujedno i vinil zime, bio je onaj grupe Time pod istoimenim nazivom, a koji je snimljen i objavljen 1972. godine. U to vrijeme, Time su bili pokretači i inovatori progresivnog rock na domaćoj sceni. Kasnije isti album je dobio status jednog od najboljih albuma domaće produkcije i postao obavezno glazbeno štivo mnogim nadolazećim glazbenim snagama. Nagrade je ispred sjajne glazbene ekipe primio Mario Mavrin jedan od naših najboljih bas gitarista.

„Budimo iskreni u onom trenutku to se nije znalo. To je vrijeme kada rock n roll nije bio dobro došao. Nas nekoliko prijatelja i istomišljenika koji nismo imali sviračkih, zanatskih problema i imali smo dovoljno hrabrosti upustili smo se u realizaciju, kako ste vi rekli, materijala koji je bio izvan onog vremena na domaćoj sceni. Treba istaknuti kako su grupu Time činili vrhunski glazbenici počevši od Dade Topića koji je dan danas ostao vjeran rock n rollu. Tu je izvanredni Vedran Božić jedan od najtalentiranijih glazbenika ovih prostora zatim Tihomir

Pop Asanović, Brane Lambert Živković i najbolji bubnjar naše generacije, onog vremena Ratko Divjak“, izjavio je Mario Mavrin.

Želimir Babogredac najzaslužniji što je album grupe Time ponovo objavljen na vinilu prisjetio se prvog koncertnog susreta s članovima grupe Time: „Prekrasna je vijest kako je u 2020. u ludoj godini najprodavaniji vinil upravo grupe Time. Kao zagrebački student imao sam sreću prisustvovati njihovom prvom koncertu u Studentskom centru, na prvi dana proljeća 1972. godine. Kada su se vrata studentskog centra otvorila mi smo mislili da smo na mjesecu. To nije bio dug koncert, na njemu su izveli pjesme s prvog albuma. Prije grupe Time nastupili su Drago Mlinarec i Ivica Kiš, a doživljaj na koncertu grupe Time bio je kao da smo u Americi ili Engleskoj. To je bio glazbeni šok koji do dan danas traje i to je dokaz zašto je to najprodavanija ploča godine. To je bila glazbena ekipa koja je jednako odlično zvučala na koncertima kao i na ploči“.

Vinil proljeća pripao je J.R. August s vinilom Dangerous Waters.

„Vauu. To nisam znao. Volim sva godišnja doba, premda sada više ne znam jeli proljeće, ljeto, jesen ili zima. U zadnje vrijeme više mi odgovaraju toplija godišnja doba kako bi mogao više biti vani. Poslovno prošla godina bila mi je uspješna, neke pjesme su se zavrtile i sada imam svoj kućni studio. Imam sve što mi treba za rad. Klavijaturu koja je zapravo pravi drveni klavir, imam kompjutor jer volim orkestrirati odnosno aranžirati svoje pjesme i imam dobar mikrofoni. Tako da sada radim na novom albumu i to potpuno sam zbog trenutne situacije. Nisam to tako planirao, ali izgleda da će do kraja realizacije to biti tako. Sve pjesme na albumu biti će nove“, izjavio je talentirani glazbenik Nikola Vranić (J.R. August).

Vinilom ljeta proglašeno je izdanje Raznih izvođača s nazivom Aq total / Box Set Alenovo.

Nagradu je primio Boris Horvat nekadašnji glazbeni urednik na radiju 101, urednik

programa Aquarius kluba, a danas direktor uspješne diskografske kuće Aquarius Records i član upravnog odbora Hrvatske diskografske udruge.

„Radio je nama u diskografiji i glazbenom biznisu jedan od ključnih medija. Prije svega to je Hrvatski radio. Puno našeg posla ovisi o tome što se glazbeno događa u eteru. Nagrađeno izdanje je zapravo box koji nije uobičajen u našoj diskografiji. Sastoji se od osam vinila na kojima je više od 120 snimaka koje su obilježili 25 godina Aquarius Recordsa. Tu su izvođači poput Cubisma, Songkillersa i Mayalesa koji su bili naši počeci, pa onda Gabi, Oliver, Massimo, Nina Badrić Zastupljeni su svi izvođači koje bi svatko prema njihovom zvuku i stilu odmah mogao povezati sa Aquarius Recordsom. Izdanje smo nazvali Alenovo, objavili smo 70 box setova, a obitelj Alena Balena odlučit će kome će biti donirana sredstva od prodaje ovog izdanja“, izjavio je Boris Horvat.

U radijskoj emisiji na Drugom programu povodom dodjele nagrada za najprodavanije vinile 2020. o radu i suradnji diskografa Želimir Babogredac je istaknuo: „Mi smo jedna složna ekipa, prepoznali smo jedni druge, svoje kvalitete ali i različitosti. Sve to čini jednu pozitivnu konkurenciju u kojoj smo jedni drugima na raspolaganju i izlazimo jedni drugima u susret. Jako je važno da se je svatko od nas fokusirao na glazbene stilove koje u potpunosti podržava. Mišljenja sam kako je ovo jedno jako dobro diskografsko doba“

„Glazba na ovim prostorima uvijek se događala kao refleksija svijeta. Sve što je bilo stilski popularno u svijetu imalo je svoje sljedbenike i kod nas. Tako da neke funk stilove koji su bili popularni u svijetu mnogi aranžeri ili autori prenijeli su u ta djela. Aranžeri su u to vrijeme bili kreativno slobodni ljudi koji su dobro slušali što dolazi sa svih strana i onda su svoj talent uklopili u te nove pjesme. Hvala im za to“, rekao je Želimir Babogredac o Funk nagrađenom izdanju.

NOVI PROJEKT: GUNDULIĆEVA – ULICA GLAZBE

Hrvatska diskografska udruga je u lipnju 2021. godine započela suradnju sa CMC Televizijom na novom i atraktivnom projektu naziva Gundulićeva – Ulica glazbe. Svakog utorka predstavljali smo priče glavnih dionika domaće glazbene industrije, bilo da je riječ o najuspješnijim diskografima, najnovijim talentiranim izvođačima i izvođačicama, a sve iz naše zagrebačke Ulice glazbe.

Gundulićeva je oduvijek bila Ulica glazbe. Preseljenje kulture prodavaonice ploča Jugoton / Croatia Records iz Bogovićeve ulice u Gundulićevu 3 očito je bilo sudbinski predodređeno jer, prema izvratku iz Jutarnjeg lista objavljenom 28. studenog 1928. godine., tamo je na kućnom broju 5 bila smještena tvrtka Breyer. U njoj su se prodavali gramofoni i gramofonske ploče. Na broju 8 bila je firma S. AD. Engl., zastupnici mnogih svjetski poznatih brandova koji su prodavali gramofone i ploče marke Columbia.

Pored povijesnog utjecaja naše glazbene ulice, u njoj su stasali i za današnjicu važni dućani vodećih diskografskih kuća u regiji. „Ovdje je bila muzička naklada u ovom istom prostoru, danas se zove Dancing Bear, a imamo još dućane Croatia Recordsa, Aquarius Recordsa. Dakle, s pra-

Vinilom jeseni nagrađeni su Razni izvođači s vinilom naziva Jugoton Funk Vol. 1. Riječ je o dvostrukom albumu na kojem se nalaze snimke iz 70-ih godina, kada je funk bio jedan od najpopularnijih glazbenih stilova. Posebnost ovog istraživačkog glazbenog izdanja je u tome što će mnoge iznenadi funk snimke koje su snimili: Arsen Dedić, Dalibor Brun, Ljupka Dimitrovska, Đurđica Miličević, Pro Arte, More, Alfi Kabiljo... Autori ove zanimljive kompilacije dvostrukog vinil izdanja su Višeslav Laboš i David Blažević.

vom možemo reći da je Gundulićeva glazbena ulica“, rekao je Silvije Varga, direktor glazbene kuće Dancing Bear Music.

Kao i danas važna je bila i činjenica što je upravo u istoj ulici i zgrada Hrvatskog glazbenog zavoda koja se u Gundulićevu preselila 1876. godine, a otvorena je svečanim koncertom 4. prosinca iste godine. Zanimljivo je da je tada bila na kućnom broju 1000.

U emisiji, pored spomenutih diskografa čiji su dućani locirani u Gundulićevoj, svoja iskustva su i predstavnici uspješnih glazbenih kuća i ostali izdavači. Isto tako, predstavljena su iskustva različitih izvođača, od etabliranih doajena pa sve do najnovijih talentiranih izvođača i izvođačica.

OBILJEŽEN JOŠ JEDAN NACIONALNI DAN ALBUMA

Povodom Nacionalnog dana albuma koji se u 2021. godini obilježio 13. listopada, glazbeni svijet u Hrvatskoj proslavio je veliki 73. rođendan glazbenog albuma – formata koji je unatoč svim trendovima kroz glazbenu povijest opstao i predstavio značajni doprinos razvoju ove umjetnosti. Hrvatska diskografska udruga u suradnji s diskografskim kućama, autorima i izvođačima provodila je niz aktivnosti- u glazbenim

prodavaonicama svi ljubitelji glazbe mogli su kupiti glazbene albume uz prigodne popuste diljem Hrvatske. Obilježavanju Nacionalnog dana albuma podršku su pružile i ambasadorice projekta – Tereza Kesovija, Alka Vuica i Nika Turković.

„Svakom čovjeku koji voli glazbu ona budi najplemenitije osjećaje. Glazba je jedan veliki dio mog života. Meni se čini da žena, kad je pravi glazbenik, može biti za nijansu duhovljenija od muškarca. To znači osjećati glazbu u svakom svom atomčiću.“ izjavila je tom prilikom glazbena diva Tereza Kesovija

Prošlogodišnji Nacionalni dan albuma slavio je žene u glazbi i stvorio je savršenu pri-

liku za ponovni posjet albumima najuspješnijih glazbenica; od jedinstvenih, raznolikih i suvremenih djela današnjice, do kroz povijest snimljene glazbe, obuhvaćajući sve žanrove i desetljeća.

Nika Turković, mlada pjevačica u usponu, izjavila je: „Izuzetna mi je čast biti jedna od ovogodišnjih ambasadorica Nacionalnog dana albuma, jer kao kantautorica na hrvatskoj glazbenoj sceni, sve više i više osjećam potrebu isticanja žena u glazbi, posebice na ovoj našoj ‘maloj’ sceni. Mislim da nas ima mnogo i da smo često iza kulisa, a da radimo velike stvari koje češće treba slaviti. Ovom prilikom upravo za to imamo prostora i na tome sam beskrajno zahvalna.“

„Zamislite svijet bez glazbe... To bi bilo strašno. Oduvijek sam bila fascinirana bendovima koji su svirali i uvijek sam se muvala negdje oko bine. Imam puno glazbenih uspomena, ali mi je najnevjerojatnije bilo kada je Josipa Lisac otpjevala moje stihove i kada sam to čula na radiju. To mi je potpuno nevjerojatno još dan danas – radite pjesmu, sudjelujete u njenom stvaranju od početka do kraja, čujete pjesmu u studiju, ali kada je čujete neočekivano na radiju, to je nešto fantastično.“, rekla je Alka Vuica tom prilikom, jedna od najpoznatijih domaćih autorica i pjevačica.

**IZDANA NOVA KNJIGA
„73 PRIČE O ALBUMIMA
– ŽENE U GLAZBI, STIHU I
INTERPRETACIJI“**

Foto: Bojan Zibar

Knjiga „73 priče o albumima – žene u glazbi, stihu i interpretaciji“ četvrta je u nizu knjiga koje se izdaju od 2018. godine, otkad se u Hrvatskoj obilježava Nacionalni dan albuma. Povodom toga, objavljena je i prikladna knjiga pod nazivom „73 priče o albumima – žene u glazbi, stihu i interpretaciji“. Knjiga, kao i sam Nacionalni dan albuma, bili su posvećeni ženama koje su kroz godine doprinijele razvoju i promociji glazbe u Hrvatskoj, te svojim opusom obogatile domaću diskografiju.

Knjiga ‘73 priče o albumima – žene u glazbi, stihu i interpretaciji’ donosi 36 zanimljivih intervjua sa ženama koje su na razne načine obilježile hrvatsku glazbenu scenu, dok je autor knjige Zlatko Turkalj Turki. Između ostalog, čitatelji će u knjizi moći pročitati što o svom glazbenom putu kažu Josipa Lisac, Radojka Šverko, Gabi Novak, Jasna Zlokić, Doris Dragović, Severina, Vjekoslava Huljić, Nina Badrić i brojne druge dame.

„Najveća vrijednost knjige je u tome što su iznesene neke do sada nepoznate pojedino-

sti iz svijeta diskografije, razmišljanja i stajališta uspješnih žena i glazbenica. Vjerujem kako će svaki od intervjua u knjizi biti zanimljivo štivo dobrim poznavateljima glazbe, ali i polazište u istraživanju onima koji se do sada nisu susreli s radom predstavljenih autorica, kantautorica i pjevačica. Ono što je zajedničko većini dama u radijskom serijalu i knjizi je kako su do današnjeg statusa i uspjeha došle dugotrajnim i marljivim radom. Svaka od njih je posebna i svoja, one su naši glazbeni dragulji i čine ljepšim naš glazbeni svijet“, ističe Turki.

U organizaciji Hrvatske diskografske udruge knjiga je predstavljena u sklopu Inter-

libera, a na promociji su pored autora, govorile i dame: Tereza Kesovija, Zdenka Kovačiček, Radojka Šverko i Mia Dimšić.

„Svakom čovjeku koji voli glazbu ona budi najplemenitije osjećaje. Glazba je jedan veliki dio mog života. Meni se čini da žena, kad je pravi glazbenik, može biti za nijansu produhovljenija od muškarca. To znači osjećati glazbu u svakom svom atomčiću.“ izjavila je Tereza Kesovija.

Knjigu prati i digitalno izdanje s playlistama koje se nalaze na profilima Hrvatske diskografske udruge na servisima Apple Music, Deezer i Spotify.

Foto: Bojan Zibar

OSNOVANA NAGRADA NOVA PLOČA

Foto: Ino Zeljak

Povodom 25. rođendana, Hrvatska diskografska udruga osnovala je nagradu Nova ploča koja će se dodjeljivati, prije svega, istaknutim pojedincima za izuzetan doprinos te promicanje značaja hrvatske glazbene industrije, značajnu potporu u ostvarivanju ciljeva HDU-a te bitan i prepoznatljiv uspjeh u širenju ugleda i položaja udruge.

Želimir Babogredac, predsjednik HDU-a, kazao je ovom prilikom: „Diskografija na našim prostorima utkana je u bogatu tradiciju i na ovim našim prostorima prisutna je skoro 100 godina. To je podatak s kojim se možemo pohvaliti jer nas razlikuje od svih drugih glazbenih prostora kojima smo okruženi. Rezultat uspjeha je upravo ta naša dugogodišnja dostojanstvena namjera i zato je važno odati počast onima koji su vjerno stvarali domaću diskografiju – našim osnivačima Hrvatske diskografske udruge.“

Prva svečana dodjela održana je u koncertnoj dvorani Vatroslav Lisinski gdje je Hrvatska diskografska udruga i osnovana.

U godini ustanovljavanja nagrade, njeni prvi dobitnici su ujedno i osnivači Hrvatske diskografske udruge i članovi prvog Upravnog odbora – Hrvoje Markulj, Šimo Jovanovac, Branko Paić, Veljko Despot i Zdravko Josipović.

Diskograf, glazbeni urednik, osnivač Chansonfesta i prvi predsjednik udruge, Hrvoje Markulj, poručio je: „Svaka nagrada je i priznanje i mogući poticaj tako da je njen primitak nešto što dobitnik stavlja na istaknuto mjesto u životu. Posebno se to odnosi na nagrade koje dodjeljuje struka, kolege s kojima ste puno godina dijelili profesionalnu sudbinu.“, dok je Veljko Despot, diskograf, dugogodišnji novinar i glazbeni urednik, izjavio: „Raduje me ovo priznanje ceha diskografske industrije kojemu pripadam, djelatnosti kojoj sam posvetio najveći dio svoje poslovne karijere. Priznanje je to da sam bio na dobrom putu u vrlo posebnim ekonomskim zakonitostima, vodio vrijedne bitke u nekim drugačijim društvenim okolnostima i otvorao prava vrata u neka druga kulturološka vremena, propuštajući na ove prostore onaj propuh inozemne popularne kulture, kada je to nešto značilo generacijama koje su uz nju odrastale.“

Šima Jovanovac, skladatelj, izvođač, producent i diskograf, poručuje: „Neizmjereno sam sretan što mi je ovim priznanjem učinjena iznimna čast. Veseli me što isto zadovoljstvo dijelim s dragim prijateljima koji su stvarali čvrste temelje hrvatskoj diskografiji. Ispunjen sam ponosom što je današnja HDU respektabilna organizacija i uz bok svjetskim udrugama istih profila. Snovi su postali stvarnost.“

Dodjelu prve nagrade Nova ploča vodila je Ana Radišić, dok je svojim glazbenim nastupom dodjelu začinio duo Hojsak&Novosel, od nosno Tihomir Hojsak na kontrabasu i Filip Novosel na tamburi.

Ovom je prilikom izrađena posebna stranica sa svim dobitnicima nagrade uz njihove biografije i opis djelovanja: <https://hdu.hr/2021/06/10/nova-ploca/>

Boris Horvat, Želimir Babogredac, Veljko Despot, Suzy Josipović Redžepagić, Šima Jovanovac, Branko Paić, Maja Vidmar Klarić, Hrvoje Markulj, Kristina Krajin; Autor: Ino Zeljak

HRVATSKA DISKOGRFSKA UDRUGA BOGATIJA ZA 16 NOVIH ČLANOVA

Početak studenog 2021.godine Upravni odbor Hrvatske diskografske udruge je sukladno Statutu pozvao u članstvo proizvođače fonograma (diskografe) koji su pridonijeli promicanju interesa diskografa, unapređenju diskografske djelatnosti, unapređivanju i promicanju zakonodavne djelatnosti na području autorskih i srodnih prava kao i na drugim pravnim područjima koja izravno ili neizravno utječu na ili reguliraju djelatnost proizvođača fonograma.

Novim članovima Hrvatske diskografske udruge postali su:

MULTI MUSIC MEDIA

RTL HRVATSKA

SUZY

AGAPA

MAST PRODUKCIJA

STYX PRODUCTION

KONDORCOMM

SIPA MUSIC

ROCKOKO STUDIO

KARPO MEDIA

SBS MUSIC

LAA

DAMMIC

HIPI HOP

RUBIKON SOUND FACTORY

ALTA RECORDS

Rajko Suhodolčan, osnivač i vlasnik produkcijske kuće SBS Music, komentirao je svoje članstvo:

„Počašćen sam što sam primljen u redovno članstvo HDU. Bavim se glazbenom produkcijom preko 30 godina, a od 1998. imam registriranu izdavačku i koncertnu djelatnost kroz SBS Music. Dosad sam surađivao s gotovo svim relevantnim nakladnicima u Hrvatskoj i kroz te interakcije imam dobra i zadovoljavajuća iskustva. Uvijek sam se trudio poboljšati unaprijediti odnose između autora, izvođača, organizatora i u konačnici izdavača, a želim i dalje doprinosti stvaranju boljih uvjeta i okolnosti vezanih za glazbenu proizvodnju i odnose unutar toga. Nadam se da ću svojim iskustvom i aktivnim djelovanjem kroz instituciju HDU to i dokazati.“

Svi pozvani bili su počašćeni za primitak u članstvo s obzirom na značaj i utjecaj Hrvatske Diskografske Udruge, a mi smo sigurni

da će i novi članovi doprinijeti radu Udruge kao i u radu Svjetske diskografske organizacije – IFPI koje je HDU član od 2006. godine.

Danko Stefanović, u ime RTL Music tima, ovom prilikom je poručio:

„Drago mi je da je RTL Music, kao mlada diskografska kuća, postala dio jedne od vodećih glazbenih udruga u regiji. Za mene kao voditelja tima RTL Music-a posebna je čast biti član HDU-a i stajati uz bok respektabilnim diskografskim kućama te raditi na provedbi zajedničkih ciljeva. Kao članovi želimo pridonijeti u zajedničkoj misiji za stvaranjem kvalitetnog i profesionalnog ozračja poslovanja glazbene industrije u Hrvatskoj. U posljednje četiri godine koliko postojimo, zastupamo tvrtku BMG za susjedna prava za cijelu regiju jugoistočne Europe, a ujedno objavljujemo brojne domaće singlove, albume i kompilacije.“

DODIJELJENA POSEBNA MULTI-PLATINUM AWARD PRIZNANJA

U 2021. godini Multi-platinum award Hrvatske diskografske udruge, najveće diskografsko priznanje u Hrvatskoj, za iznimna diskografska postignuća u glazbi dobili su Vlatko Stefanovski, Zagreb Jazz Quartet i Dražen Žerić Žera.

Vlatko Stefanovski Foto: Samir Cerić Kovačević

Najveći gitarist naših prostora i zasigurno jedan od najboljih u Europi, ali i puno šire, Vlatko Stefanovski, nastupio je sa svojim triom u Koncertnoj dvorani Vatroslava Lisinskog, 7. prosinca, te mu je tom prilikom predsjednik Hrvatske diskografske udruge i direktor Croatia Records, Želimir Babogredac uručio ovo posebno priznanje!

Vlatko Stefanovski makedonski je kantautor i bivši gitarist sastava Leb i sol, što mu

je donijelo kulturni status u glazbenom svijetu. Nakon raspada grupe, Vlatko kreće pisati glazbu za kazalište i film te ostvaruje brojne uspješne suradnje s svjetskim i domaćim glazbenicima.

Vlatko Stefanovski osniva i Vlatko Stefanovski trio s kojim trenutno nastupa, koji čine Ivan Kukić na bas-gitari i Jan Stefanovski na bubnjevima.

URED ZAPRAF-a

Maja Vidmar Klarić

direktorica

Kristijan Barabaš

voditelj baze podataka i digitalnog sadržaja

Mladen Milić

pravni savjetnik

Jelena Bosanac

stručna suradnica za odnose s javnošću

Dražen Žerić Žera Foto: Samir Cerić Kovačević

Zagreb Jazz Quartet Foto: Samir Cerić Kovačević

Priznanja za iznimna diskografska dostignuća u jazz glazbi dobila je legendarna postava Zagrebačkog jazz kvarteta!

Priznanja je uručio predsjednik Hrvatske diskografske udruge i direktor Croatia Records, Želimir Babogredac!

Priznanja su tako uručena posthumno Bošku Petroviću (vibrafon), Davoru Kajfešu (glasovir), posthumno Miljenku Prohaski (kontrabas) i Silviju Glojnariću (bubnjevi).

